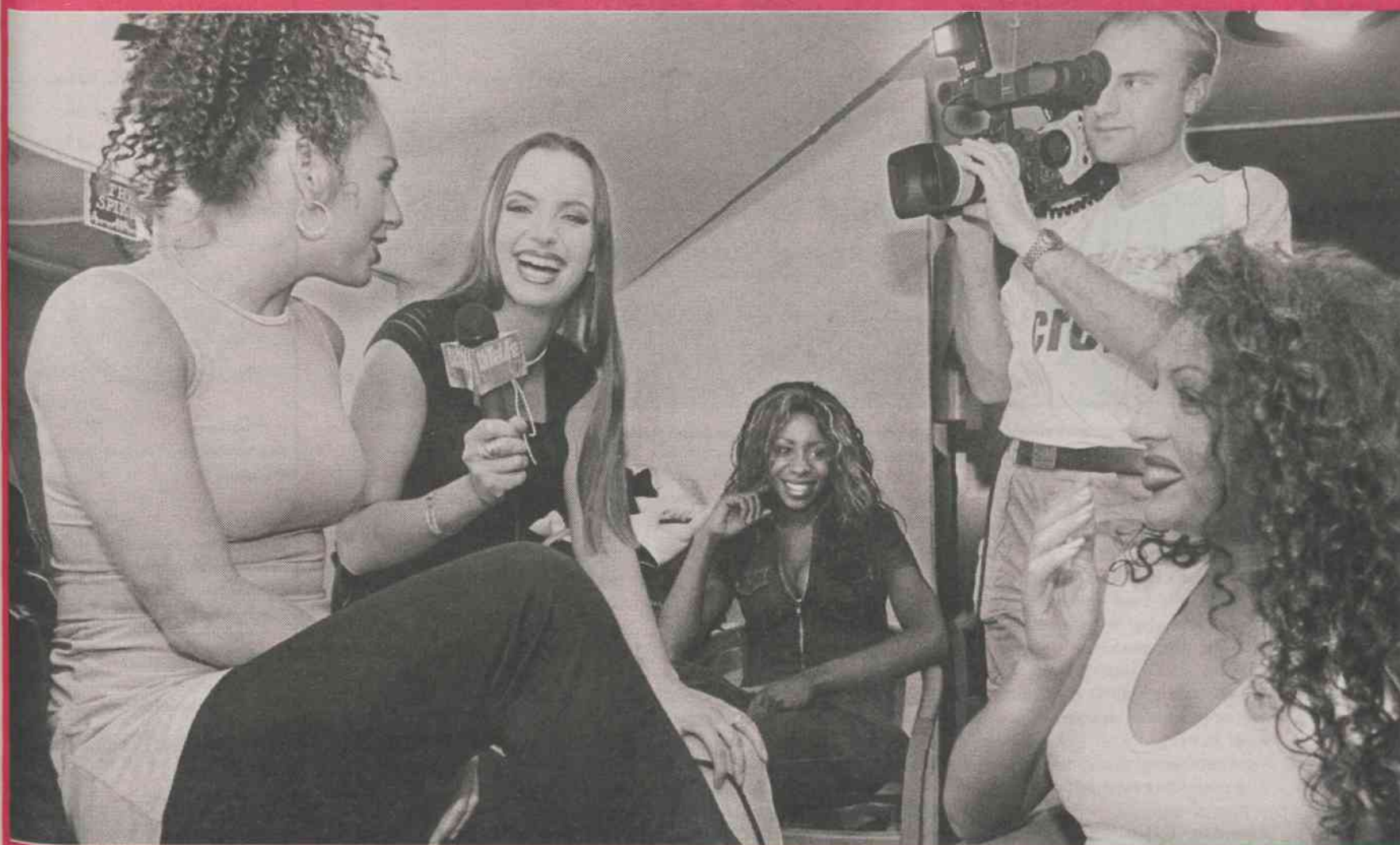

Volgende week
verschijnt er vanwege
Pinksteren geen
Observant. Het
eerstvolgende nummer
komt uit op 3 juni.

Chantalle Berghmans,
studente bedrijfscono-
mie aan de Universiteit
Maastricht, presenteert
sinds kort het tv-pro-
gramma Nitelife; elke
donderdag en vrijdag-
avond op de lokale zen-
der TV8. Voor elke afle-
vering stort ze zich in
het Limburgse nachtle-
ven, waar ze sterren als
'de enige echte' Thorne
van The Bold and the
Beautiful, Hans Dulfer
en DJ Jean tegen het
lijf loopt. Zie pagina 5
(foto Philip Driessen)

Inbraakbende actief
in binnenstad

3

Universiteiten azen
op auteursrechten
medewerkers

4

EFM Imperator wil
meer oudere leden

6

Niemand mag roken
op receptie kanker-
hoogleraar

7

Maastrichtenaar leerde
van botontkalking
bemanning MIR

9

Plannen college van bestuur in strijd met wet

Studentbestuurders behouden 'salaris' én recht op afstudeersteun

Studenten die voor hun raads- en bestuurswerk een 'salaris' ontvangen, kunnen op grond van deze werkzaamheden straks toch een beroep blijven doen op het afstudeerfonds. Het eerdere plan om de afstudeersteun voor deze groep af te schaffen, blijkt in strijd met de wet.

Op dit moment krijgen studenten in de universiteitsraad, faculteitsbesturen, opleidingsbesturen en faculteitsraden een financiële vergoeding. Lopen ze studievertraging op, dan kunnen ze als hun studiefinanciering afloopt ook nog een beroep doen op het afstudeerfonds. Het college van bestuur liet echter in het begin van dit jaar weten af te willen van deze dubbele honorering. Studentbestuurders in de universiteitsraad,

de faculteits- en opleidingsbesturen zouden voortaan alleen een 'salaris' krijgen, terwijl actieve studenten in bijvoorbeeld de faculteitsraden en studentenverenigingen het alleen met afstudeersteun zouden moeten doen.

De studenten in de universiteitsraad waren eind maart niet onverdeeld gelukkig met het voorstel. Zij wilden het liefst de dubbele honorering houden en alles bij het oude laten. En dat lijkt een aantal vergaderingen en voorstellen verder, te gaan lukken, want de plannen van het college blijken in strijd met de wet. De universiteit is verplicht tot het geven van afstudeersteun aan al deze actieve studenten.

Dat beseffende, kwam het college vorige week met het plan om studentbestuurders dan maar *tussentijds* (en in plaats van het 'salaris') een paar maanden afstudeersteun te geven. Onder het motto: boter bij de vis. Maar nog voor deze constructie in de vergadering van de universiteitsraad van 27 mei kan worden besproken, is ook zij al weer van de baan. Oorzaak is een brief van minister Hermans van 12 april, die blijkbaar pas laat in handen is gevallen

van de beleidsmakers. Daarin schrijft hij dat de steun pas mag ingaan op het moment dat de student zijn recht op studiefinanciering heeft verbruikt. En dat is na vier of vijf jaar studie. Al is er een uitzondering op de regel: mensen die gezien de zwaarte van hun functie recht hebben op twaalf maanden steun, krijgen wel meteen geld van de Universiteit Maastricht. Zij moeten dan wel hun studiefinanciering voor dat jaar stop zetten.

Hoe zwaar een bepaalde functie is, mogen de faculteiten en verenigingen zelf gaan bepalen. Zij krijgen voortaan niet meer een bepaald aantal zware (12 maanden) en lichte (3 maanden) bestuurbeurzen toegekend, maar een totaal aantal maanden die ze naar eigen inzicht mogen verdelen.

De raads- en bestuurleden zullen nu naast het recht op afstudeersteun ook hun onkostenvergoeding behouden. Hoe die er uit moet gaan zien, zoekt het college van bestuur op dit moment uit.

Riki Janssen

"Meer zat er niet in"

Universitair personeel krijgt vier procent meer loon

Vier procent. Dat is de salarisverhoging waarover werkgevers en vakbonden in het wetenschappelijk onderwijs het uiteindelijk eens zijn geworden. Vorige week bereikten zij een akkoord over een nieuwe CAO.

Vanaf 1 juni aanstaande gaat het universitaire personeel er drie procent in loon op vooruit. Vanaf mei volgend jaar krijgen zij daar nog eens een procent bovenop. Daarnaast krijgen zij in december 1999 een eenmalige uitkering van driekwart procent.

Werkgeversonderhandelaar Peperkamp zegt tevreden te zijn over de uitkomsten. Zijn tegenspeler van de Abvakabo, Janine Jongepier, heeft gemengde gevoelens. "Maar meer zat er niet in, daar ben ik van overtuigd."

Geld was de afgelopen weken de belangrijkste hindernis in de onderhandelingen. De bonden wilden de loonsverhoging van drie procent eigenlijk al op 1 januari 1999 laten ingaan, de werkgevers hadden ingezet op 1 oktober. Daarnaast wilden de werkgevers dat de

bonden anderhalf jaar tevreden zouden zijn met de loonsverhoging, terwijl de bonden al na een jaar over een nieuwe loonsverhoging wilden praten. De bonden gaven uiteindelijk toe op het punt van de looptijd: die wordt zeventien maanden. Maar in ruil daarvoor sleepten zij alvast een extra loonsverhoging van een procent in mei 2000 binnen. "We wisten dat de financieringsproblemen van de werkgevers vooral in 1999 lagen," zegt Jongepier.

Voor de bonden waren ook de salarissen voor assistenten in opleiding een zwaar punt. Hun zin kregen ze niet (alle aio's in schaal 10), maar desondanks gaan aio's er met ingang van volgend jaar iets op vooruit: afhankelijk van de bestaande toeslagen ongeveer vijf procent in hun eerste jaar, drie in het tweede en één in het derde.

Naar de ambtenarenstatus van het personeel wordt onderzoek gedaan, zo is in de CAO vastgelegd. De werkgevers wilden die status afschaffen, de bonden niet. Het onderwerp komt nu in de onderhandelingen over een volgende CAO opnieuw ter sprake.

HOP, Hanne Obbink

Echt supertof

Tussen de bedrijven door maakte Annelieke van Halen haar take-home tentamen voor blok 2.5. Al had deze tweedejaars cultuur- en wetenschapsstudies moeite om haar hoofd erbij te houden. Herhaaldelijk dwaalden haar gedachten af naar het benefietfestival voor Kosovo dat ze vorige week woensdag samen met studenten van Luna-tik en Orakel organiseerde. De dagen er voor hield ze een dagboek bij.

Annelieke van Halen (rechts), tweedejaars cultuur- en wetenschapsstudies en een van de organisatoren van het benefietfestival voor vluchtelingen uit Kosovo (foto Philip Driessen)

Vrijdag 7 mei. Gisteren stond ik opeens helemaal onder hoogspanning, maar nu ik een paar taken uit handen heb gegeven, voel ik me een stuk beter. Al blijft het feest wel continu door mijn hoofd spelen. Het laat me niet los, ik raak met mijn gedachten in een tredmolentje waar ik moeilijk uitkom. Zelfs in bed maal ik door. Hopelijk slaap ik vannacht eindelijk weer eens goed. Ik moet er morgen weer flink tegenaan, want het take-hometentamen voor het blok postmodernisme moet woensdag af zijn.

Zaterdag. Lekker uitgeslapen, uitgebreid gedoucht en ontbeten. Nu moet ik weer verder met mijn tentamen. De vraag gaat over Kosovo, dus dat is wel toepasselijk. Als mijn vader belt, ben ik al een flink stuk opgeschoten. Hij wil woensdag graag naar de film komen. Ik ben benieuwd of de zaal vol zal zijn. Ik heb nog nauwelijks de hoorn neergelegd of daar hangt mijn zusje aan de telefoon. Ze heeft effe te veel aan haar hoofd, maar na een peptalk van mij gaat het gelukkig een stuk beter. Vanavond ga ik met Anke (met wie ik de bands en de DJ's programmeer) naar *Try-out #3*, een feest in het Lösstheater. Don Londi komt ook draaien. Ik kan het wel gebruiken om even te chillen na zo'n bureaustoedag! Zondag. Die party gister was echt supertof. Ik heb me lekker staan uitleven.

Toevallig kwam ik de beste vriendin van mijn zus tegen; die had ik echt al een tijd niet meer gezien. Ze was heel enthousiast over het benefietfeest, en zou iedereen van de kunstacademie optrommelen om te komen. Bij de Take Five zag ik onze DJ Francis nog. Net belde VJ Mouse; allebei hebben ze ontzettend veel zin in woensdag. Het is gewoon zo tof dat iedereen zo enthousiast is. Ik kan bijna niet wachten; maar eerst moet ik mijn tentamen zien af te krijgen. Vandaag schiet het niet echt op.

Maandag. Rotweer. Ik ben er wel blij mee, want nu is het minder moeilijk om achter mijn bureau te blijven zitten. Na een paar uur zwoegen is het bijna af. Ik heb alleen geen idee of mijn verhaal wel genoeg diepgang heeft, maar ik heb in ieder geval iets om in te leveren. Omdat de tentamenstress snel afneemt, kan ik het niet laten om effe naar de Orakelkamer te gaan. Kijken hoe de zaken ervoor staan. Alles loopt eigenlijk op rolletjes; er hoeft niet veel meer gedaan te worden. Dat is een gek

gevoel, als je een tijd lang zo intensief met al het regel bezig bent geweest. Alleen moet ik nog zorgen dat alle logés hier terecht kunnen.

Dinsdag. Ik heb mijn tentamen af. Echt supertof. En wat betreft het feest is er ook niet veel meer te doen. Vanavond is de laatste vergadering, waarin we het hele draaiboek nog eens doorlopen. Morgen zullen zich nog wel dingen aandienen, maar het zal allemaal wel lukken. Ik denk alleen dat ik geen oog dicht doe vannacht.

Woensdag 12 mei. Ik kan niet meer echt helder denken, ik loop met mijn hoofd in de wolken. De bedjes liggen gespreid, het eten is in huis, mijn tentamen is ingeleverd, en in de Platte Zaal lijkt ook alles goed te lopen. Alleen kwamen we er ineens achter dat we te weinig klerhangers hebben voor de garderobe, maar die kunnen we na een bezoekje aan de winkel van Kookai lenen. Nu eerst lekker eten, daarna stort ik me in de feeststemming die er bij de organisatie in ieder geval al goed in zit. Ik hoop dat we veel geld op zullen halen voor Kosovo, en dat het gewoon echt een heel tof feest wordt.

(Zie pagina 3 voor de opbrengst van het benefietfestival)

Onderzoek

Na zo'n tien jaar in het vak, ben ik uiteindelijk tot de conclusie gekomen dat de term 'onderzoek' eigenlijk helemaal niet geschikt is om aan te duiden wat wij aan de universiteit met z'n allen doen (als we niet aan het PGO-en of aan het besturen zijn). Als mensen me vragen wat ik doe voor de kost, vinden ze het antwoord 'onderzoeker' zelden of nooit bevredigend. Op die korte omschrijving van mijn functie volgen geheid verdere moeilijke vragen, of in het gunstigste geval glazige blikken. Bij een universiteit denken leken aan collegebanken en studenten. Helaas is het anderhalve blokje PGO dat ik per jaar voor mijn rekening neem, bij lange na niet voldoende om dat imago te bevestigen. Wat volgt is dan vaak een moeizaam exposé over onderzoek en sociale wetenschap.

Bij onderzoek denken leken aan mensen die voor de omroepen uitzoeken hoeveel personen naar een bepaald tv-programma gekeken hebben. Of ze denken aan het NIPO dat een verkiezingspeiling uitvoert, dan wel men-

sen op de late avond lastig valt met een telefonische enquête. Desnoods willen ze nog wel eens uitkomen bij een derde geldstroom rapportje dat het nut van het één of ander aantoon (zeg het vliegvelde Beek), of juist niet (zeg het vliegvelde Beek). Fundamenteel wetenschappelijk onderzoek naar sociaal-maatschappelijke fenomenen is echter een verschijnsel dat in dat spectrum niet past, en waarbij de leek zich niet één-twee-drie een voorstelling kan maken.

Eenmaal op dit pad terecht gekomen, is er weinig hoop meer dat de kern van het onderzoekersvak helder verwoord kan worden. Iedere poging tot verdere concretisering van onderzoeksvragen is tot mislukken gedoemd, omdat ze slechts groter onbegrip oproept. Hoe kun je 'onderzoeken' wat, pakweg, de invloed van technologie op de economie is? Als het zo direct gesteld wordt, weet ik het antwoord op die vraag zelf ook niet meer.

De oplossing voor dit fenomeen is natuurlijk dat wij, als sociale wetenschappers, een an-

dere term moeten gaan gebruiken voor wat we nu onderzoek noemen. Onderzoek laten we voortaan over aan de Dienst Kijk- en Luistercijfers van het NOB, aan het NIPO of aan de Wetenschapswinkel. Ook de natuurwetenschappers mogen hun onderzoek houden. Die slagen er via de wetenschapspagina van de kranten wel in om de thematiek van hun werkzaamheden aan het grote publiek duidelijk te maken. Maar wat stellen wij er als sociale wetenschappers voor in de plaats?

Op die vraag heb ik helaas geen pasklaar antwoord. Niet dat ik me er het hoofd niet over gebroken heb. Ik heb gedacht aan 'exploratie'. Klinkt goed, dacht ik, maar heeft toch een beetje een a-analytische bijklank. Voor de buitenwereld wellicht okay, maar tussen vakbroeders niet geschikt. Andere termen willen me maar niet te binnen schieten, en zelfs de synoniemenlijst van Wordperfect of Word levert niets op. Daarom wil ik bij deze een beroep doen op de Turbotaal-voelhoorns van de Observant-lezertjes (en lezerinnetjes). Wie

kampt met hetzelfde probleem, of naar aanleiding van dit stukje een oplossing ziet, mag de redactie van de Observant emailen. Voor de goede inzenders is eeuwige roem en faam weggelegd. Hun oplossing en zichzelf zullen in één van de volgende edities met naam en toenaam bekend gemaakt worden.

Bart Verspagen, Onderzoeker MERIT

COLOFON

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht uitgegeven door de Stichting Observant.

Redactieadres

Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Tel: 043-3883174
Fax: 043-3256909
E-mail: redactie@obs.unimaas.nl

Stichtingsbestuur

Kees Schröer, Fons Coomans, Ingrid Wijk
Tees Gybels

Redactieraad

Gerard Hensen, Carina Haumann, Rinus van Houten, Erik Kallenbach, Marietje Kardaun, Maurice Olivers, Willie Schipper, Tom van Veen, Paul Winkens

Redactie

Riki Janssen (hoofredacteur)	3883280
Wammes Bos	3883128
Jan Buevink	3883125
Agnes Sommer	3883471
Maurice Timmermans	3882536

Beheerder

Marlies in de Braekt	3883174
----------------------	---------

Redactie-assistent

Gerald Bouwels	3883174
----------------	---------

Aan dit nummer werkten verder mee:

Marjan van den Berg, Judith Maas, Jarinde Temmink Tuinstra, Hans Philipsen, Tineke Oosterloo

Fotografie

Philip Driessen

Opmaak

Erik van Ballegoij

Basisontwerp

Bruno Setola, Rotterdam

Vertaling

WorldNeth

Druk

Limburgs Dagblad, Heerlen

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Marlies in de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f40,- per jaar

HOP

Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen

Economen poetsen cum laude-status op

De economische faculteit maakt het haar studenten moeilijker om cum laude af te studeren. Wie in de toekomst op deze eervolle manier de universiteit wil verlaten, zal gemiddeld een 8,5 moeten halen voor zijn toetsen. Tot nu toe is een acht nog voldoende, mits geen enkel cijfer lager is dan een zeven en alle toetsen meteen al bij de eerste poging gehaald zijn.

De verhoging van de norm past in het streven van de faculteit om een Europese topinstelling te worden. Door de strengere regels wil ze aangeven dat economen en bedrijfskundigen die in Maastricht cum laude afstuderen ook daadwerkelijk heel goed zijn. Vrijwel overal in Nederland is een acht voldoende, alleen economie in Rotterdam

legt de grens al langer een halve punt hoger.

De verzwarende geldt niet voor alle economische opleidingen in Maastricht. Econometrie handhaaft de oude normen. De opleidingsdirecteur denkt dat zijn studie nu al zo zwaar is dat iemand wel erg goed moet zijn om er gemiddeld met een acht af te studeren.

De nieuwe regeling gaat in het nieuwe studiejaar in en geldt voor studenten die dan met hun doctoraal beginnen. Ouderejaars kunnen nog van de soepelere normen profiteren.

Jaarlijks studeren in Maastricht ongeveer vijftien economen en bedrijfskundigen cum laude af. Dat is ongeveer vijf procent van het totaal. Portefeuillehouder onderwijs dr. T. van Veen durft niet te zeggen of dat percentage onder het nieuwe regime zal dalen. "Het kan ook een incentive voor studenten zijn om er nog harder tegenaan te gaan."

Jan Buevink

Inbraakgolf UM-panden binnenstad

Afgelopen weekend heeft er opnieuw een inbraak plaats gevonden in de universitaire gebouwen aan het Keizer Karelplein. De (vermoedelijk meer dan een) daders kwamen binnen via het pand op nummer 10, waar onder meer Observant en Studium Generale huizen.

De entree werd geforceerd door ruiten van voordeur en tochtdeur in te slaan. Enige weken geleden was hier ook al ingebroken. Deze keer gebruikten de inbrekers het pand alleen maar als doorgang om via de achtertuinen naar de burelen van het Kamerburo op nummer 12 te lopen. Daar werd computerapparatuur in een doos gedaan en bij de voordeur gezet, maar uiteindelijk niet meegenomen. In plaats daarvan verdween een bedrag van circa 2600 gulden, dat per abuis niet in de kas was opgeborgen.

Wammes Bos

Volgens K. Kagie van het Facilitair Bedrijf, die de beveiliging van universiteit-spanden coördineert, is er sprake van een inbraakgolf in de binnenstad. Men heeft het gemunt op geld en goede (Kagie: "Minstens pentiums") computers. Sinds februari is ingebroken in de panden aan de Bouillonstraat, Grote Gracht 92, Abtstraat 4, de Kapoenstraat en nu twee keer aan het Keizer Karelplein. Bij die laatste panden en in de Abtstraat, die alleen als kantoorpand in gebruik zijn, zal nu alarmapparatuur geplaatst worden en zullen waar nodig ruiten van traliewerk worden voorzien. Panden waar onderwijs wordt gegeven en studenten vrij in en uit kunnen lopen zijn echter niet op die manier te beveiligen, stelt Kagie.

De politie zegt geen weet te hebben van een inbraakgolf. "Als dat zo is moet men contact opnemen met de recherche, dan kan die een onderzoek starten", meldt een politiewoordvoerder.

Trefcentrum

Het is niet uitgesloten dat de medewerkers van het gebouw Debeyeplein 1 toch een soort trefcentrum in hun pand zullen krijgen. De stuurgroep (her-)huisvesting Randwijk is bereid om naar mogelijkheden daarvoor te zoeken. Gedacht wordt aan een flinke ruimte op de plaats van de huidige boekhandel, voorzien van tafels en stoelen plus waarschijnlijk de automaten met snacks en dranken die nu in de gangen staan opgesteld. Een commercieel werkend café wordt door de gebouwenbeheerders in Randwijk (Gember) echter niet haalbaar geacht. Een initiatiefgroep van Debeye-medewerkers had daar juist om gevraagd, naar het voorbeeld van het café Ad Fundum aan de Tongersestraat. Gember zal geen enkele subsidie verstrekken om zoiets mogelijk te maken, zo heeft de voorzitter daarvan schriftelijk aan de initiatiefgroep medegedeeld. (WB)

Eén vrouw

De Landelijke Studentenvakbond (LSVb) krijgt eind juni een nieuwe voorzitter: de Groningse studente Fransien van ter Beek. Zij is de enige vrouw in het nieuwe bestuur. Vanaf 1992 had elk bestuur minstens twee vrouwelijke leden en waren bovendien op één na alle voorzitters vrouw. (HOP)

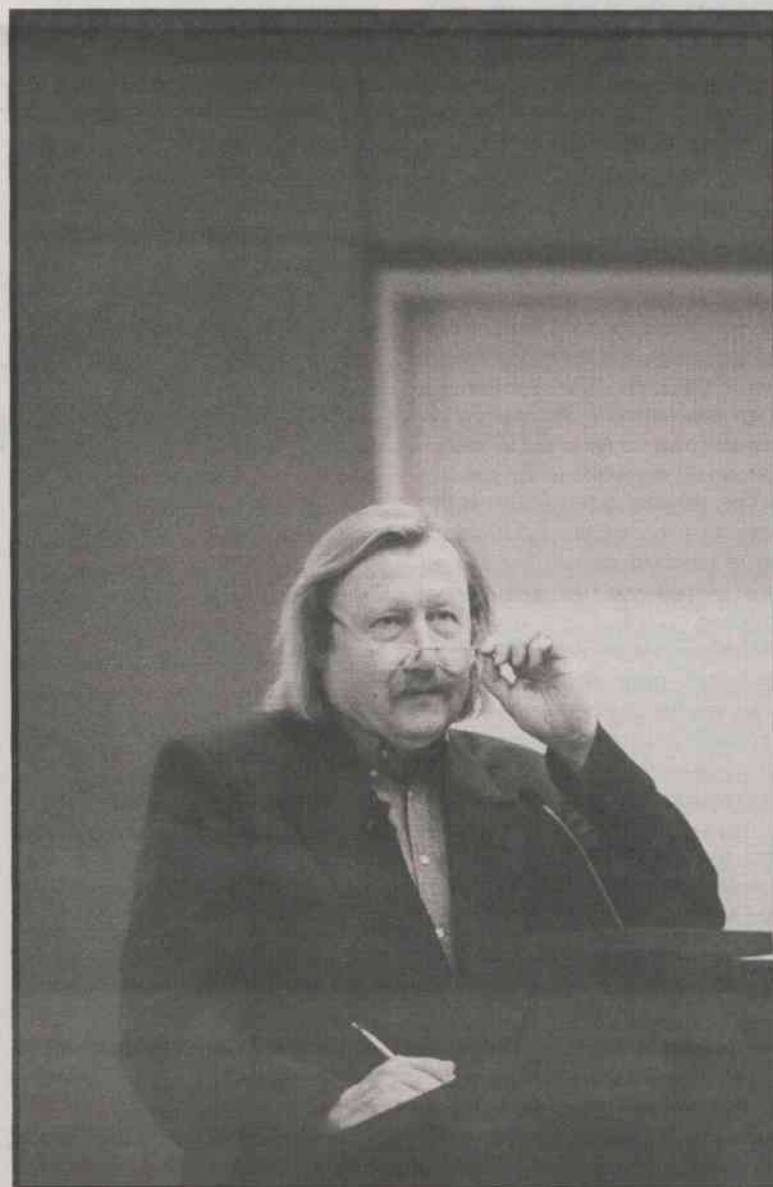
Inspectie bezorgd over concurrentieslag

Universiteiten en hogescholen gaan zich steeds meer als elkaars concurrenten gedragen. Tot zorg van de inspectie van het onderwijs. Die vraagt zich in haar jaarverslag af of de kwaliteit van het onderwijs niet in het geding komt. In de strijd om zoveel mogelijk studenten binnen te halen, zijn universiteiten en hogescholen zich in 1998 in versnel tempo gaan profileren, schrijft de inspectie. Dat heeft geleid tot een toename van het aantal duale routes, een combinatie van leren en werken. Verder zijn er bijvoorbeeld meer major/minor-trajecten gekomen, waarbij studenten naast hun hoofdvak een bijvak volgen. De inspectie is bang dat het hoger onderwijs al te zeer gericht raakt op de aanbodzijde van de studentenmarkt, en daarbij de kwaliteit van het onderwijs uit het oog verliest. Ze vindt dat met name de soms vergaande bemoeienis van bedrijven met de inhoud van opleidingen in de gaten moet worden gehouden. Want die kan tot gevolg hebben dat studenten te veel voor één specifieke functie worden

klaargestoomd.

De invoering van leren-leren, waarbij studenten vaak in groepjes aan een opdracht werken, gaat de inspectie soms ook wat te snel. Vooral omdat er vaak geen goede toetsen bij zijn bedacht. Er zijn te veel "meelifters die nauwelijks of niets bijdragen aan het eindproduct en toch profiteren van een gemeenschappelijk eindcijfer". De inspectie wil meer individuele tentamens, zodat er geen studenten kunnen afstuderen die eigenlijk te weinig in hun mars hebben. De inspectie zal dit jaar onderzoeken of opleidingen wel aan de wettelijke norm voldoen om studenten 1680 uur per jaar bezig te houden. Zij denkt van niet. Voorgaande jaren kreeg ze al signalen dat hbo- en universitaire studenten lang geen veertig uur per week in hun studie steken. Dat is nu weer het geval. Vooral in het wetenschappelijk onderwijs deugt er iets niet, vindt de inspectie, als het studenten niet kan bewegen om meer dan dertig uur per week te studeren. (HOP)

Duizelingwekkende Schumanlezing

Ondanks de soms duizelingwekkende redeneringen die slechts voor ingewijden waren te volgen, bleek de Duitse filosoof Peter Sloterdijk een boeiend en humoristisch verteller die de aandacht van de 174 bezoekers moeiteloos vasthield.

In de aula aan de Minderbroedersberg verzorgde Sloterdijk gisteravond de zesde Schumanlezing onder de titel *Römischer Komplex, Römische Verträge*. Een erudiet betoog in het Duits, over onder meer de Romeinse wortels van de Europese identiteit. (MT) (foto Philip Driessen)

Extra geld universitaire lerarenopleiding

De universiteiten krijgen de komende jaren dertien miljoen gulden extra om hun lerarenopleidingen te vernieuwen. Die opleidingen moeten dan wel twee keer zoveel studenten afleveren. Dat staat in een wetsvoorstel van minister Hermans. Daarmee worden afspraken bevestigd die een jaar geleden nog door zijn voorganger waren gemaakt. Studenten die leraar willen worden, moeten nu nog een opleiding van één jaar volgen na hun doctoraal. Hermans maakt nu andere routes mogelijk. Zo komt er een variant waarin de lerarenopleiding grotendeels in het doctoraal is opgenomen, met daarna een stage van een paar maanden. Ook kan er een tweejarige duale lerarenopleiding ko-

men. Die moet dan volgen op een driejarige basisstudie.

De bedoeling is dat de universitaire lerarenopleidingen met deze varianten meer studenten trekken. Nu studeren er per jaar ongeveer zeshonderd studenten aan een lerarenopleiding. Dat moeten er over zes jaar twee keer zo veel zijn. Zo moeten de universiteiten helpen het tekort aan leraren te bestrijden.

Hermans mag van het kabinet bijna dertien miljoen uittrekken voor de vernieuwing van de universitaire lerarenopleidingen. Ruim vijf miljoen daarvan gaat overigens naar het voortgezet onderwijs. Dat krijgt dat geld om de nieuwe soorten leraren-in-opleiding te begeleiden. (HOP)

Limburgs hoofd

Dr. Nick Bos (1957) wordt het nieuwe hoofd van de dienst studentenzaken. Hij volgt drs. Lieve van Coppenolle op die in het voorjaar directeur van de faculteit der gezondheidswetenschappen werd.

Op dit moment is Bos, van huis uit historicus, nog hoofd onderwijs- en studentenzaken van de faculteit der letteren van de Universiteit Utrecht. Verder is hij onder andere bestuurslid van het onderwijsinstituut Media en Re-Presentatie. Eerder werkte hij als universitair docent aan dezelfde faculteit en hield hij zich naast onderzoek vooral bezig met curriculumontwikkeling en trad hij op als studie-adviseur.

Maastricht kent hij goed, want in 1995 promoveerde hij op een geschiedkundige studie over de Limburgse hoofdstad. Ook Limburg is hem niet vreemd: hij is er geboren en woont al jaren in Brunssum. Nick Bos zal na de zomer aan zijn nieuwe taak beginnen. (RJ)

16.000 voor Kosovo

Het benefietfestival voor vluchtelingen uit Kosovo, dat vorige week woensdag door de faculteitsverenigingen van psychologie (Luna-tik) en cultuurwetenschappen (Orakel) werd georganiseerd, heeft ongeveer 19.500 gulden opgebracht. Hier moet echter nog belasting over worden betaald, waardoor er slechts zo'n 16.000 gulden overblijft voor de vluchtelingen.

Het uitverkochte feest (1250 mensen) in de Platte Zaal, waar bands als Overlast en Benjamin B en verschillende DJ's voor de muziek zorgden, was goed voor meer dan 19.000 gulden.

Voorafgaande aan het feest werd in Minerva Theater Maastricht de film *Before the Rain* gedraaid. Precies vijftig belangstellenden kochten een kaartje en dat leverde (inclusief een fooi van 15,-) 265 gulden voor de vluchtelingen op. Het totale bedrag zullen Orakel en Luna-tik overmaken op giro 555. (RJ)

Universiteiten praten met vakbonden over auteursrechten

Wetenschappers moeten wijken in strijd met uitgevers

De universiteiten denken dat zij de strijd met de grote uitgevers verliezen als afzonderlijke onderzoekers hen voor de voeten lopen. Daarom willen ze beschikken over de auteursrechten van hun wetenschappers. Tot nu toe hebben ze hun zin niet gekregen. Maar ze geven het niet op.

De VAWO is tevreden. De Vereniging van Academici in het Wetenschappelijk Onderwijs, een van de vakbonden die de afgelopen tijd over een nieuwe CAO onderhandelde, heeft flink de trom geroerd over de auteursrechtenkwestie. En dat heeft geholpen. De wens van de werkgevers, verenigd in de VSNU, om voortaan te beschikken over de auteursrechten van hun personeel, is niet terug te vinden in de CAO waarover vorige week een akkoord is bereikt. Met die wens liep de VSNU al langer rond. De universiteiten ergeren zich eraan dat ze vaak driedubbel betalen voor wetenschappelijk werk van hun personeel. Allereerst betalen ze hun personeel om dat werk te produceren. Vervolgens moeten ze het aanschaffen voor hun bibliotheek. En als ze delen

eruit kopiëren of voor readers gebruiken, wordt hen nog eens een bedrag in rekening gebracht.

De kwestie is nog hoger op de agenda komen te staan nu publiceren via Internet haalbaar wordt. Dat biedt een kans in de strijd tegen de grote wetenschappelijke uitgevers. Want ook aan hen ergeren de universiteiten zich. Uitgevers vragen hoge prijzen voor hun tijdschriften. En omdat ze vaak het monopolie hebben, zijn universiteitsbibliotheken gedwongen die prijzen ook inderdaad te betalen.

Een Internet-tijdschrift opzetten, hoeft niet duur te zijn en kan daarom wellicht helpen de machtspositie van de uitgevers te breken. De juridische bibliotheken van drie universiteiten (Utrecht, Maastricht en Brabant) nemen alvast de proef op de som door de uitspraken van de Hoge Raad op Internet te zetten. Gratis. Kluwer deed dat ook al, maar die vroeg er geld voor.

"De universiteiten kunnen door elektronisch publiceren hun strategische positie in de informatieketen versterken", aldus Wilma Mossink, juridisch medewerker van de Open Universiteit. Zij onderzocht voor de VSNU welke obstakels publiceren via Internet in de weg staan. "Het is alleen mogelijk", stelde zij, "als de auteursrechten op het materiaal dat ter beschikking gesteld wordt berusten bij de universiteiten zelf."

Mossink ploos daarom de auteurswet uit. Ze kwam tot de slotsom dat de universiteiten nu al beschikken over de auteursrechten, althans als het om

werk voor onderwijsdoeleinden gaat. Ze hoeven die rechten alleen maar daadwerkelijk op te eisen bij hun personeel. Voor andere wetenschappelijke publicaties ligt het anders: die zijn het geestelijk eigendom van de auteur. Om zeggenschap over alle publicaties te krijgen, zou in de CAO een bepaling opgenomen moeten worden die werknemers verplicht tot het overdragen van hun auteursrechten, stelt Mossink. Dat zou betekenen dat uiteindelijk de universiteit beslist waar en onder welke voorwaarden een manuscript uitgegeven wordt. De auteur kan wel een voorkeur aangeven en krijgt een 'billijke vergoeding' - want om de royalty's is het de universiteiten niet te doen.

Prinsje

Een aantasting van de academische vrijheid, vond de VAWO. "Men hoeft geen Cassandra te zijn om te voorspellen dat sommige kritische publicaties over enkele jaren niet meer of niet ongewijzigd gepubliceerd mogen worden", aldus VAWO-bestuurslid mr. A. Rijlaarsdam in het Delftse universiteitsblad Delta. Hij voorziet dat bestuurders straks te pas en te onpas publicaties zullen tegenhouden die "schadelijk zijn voor het universitaire belang", bijvoorbeeld omdat de opdrachtgevers van buiten de universiteit erdoor afgeschrikt worden.

Volgens mr. D. Verkade, hoogleraar auteursrecht aan de Universiteit Leiden, is dat geen onzin. "Hoewel het niet van-

daag of morgen al zal gebeuren. Maar stel dat iemand een prinsje beledigt of racistische taal opschrijft. Dan zal een universiteitsbestuur onder druk komen te staan om dat tegen te houden - omdat het dat immers kan. Dat moet niet, daar zijn andere mechanismen voor."

Dat de universiteiten minder willen betalen voor publicaties, begrijpt Verkade wel. Maar dat ze daarvoor auteursrechten nodig hebben, bestrijdt hij. "Hoe lang bestaat de drukpers precies", vraagt hij. "Al die tijd werken de universiteiten zonder auteursrecht. Waarom moet dat anders? Als er een boek van mij verschijnt, geef ik het eerste presentemplaar aan mijn vrouw en het tweede aan de bibliotheek. Bij tijdschriften ligt het minder simpel, maar ook daarover zijn best afspraken te maken."

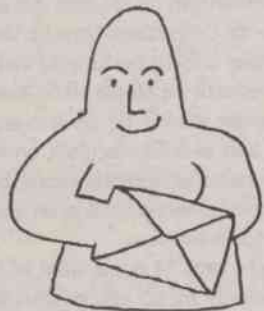
Over zulke afspraken praten de universiteiten de komende tijd verder met de bonden. Ze waren het CAO-overleg ingegaan met de eis dat "de rechten van intellectueel eigendom toekomen aan de werkgever". Dat kregen ze er niet door. In het CAO-akkoord staat nu dat de huidige regels "niet altijd eenduidig zijn en tot ongewenste situaties in het toerekenen van kosten kunnen leiden". Nieuwe regels mogen "geen afbreuk doen aan de academische vrijheid".

Maar de inzet van de werkgevers is niet veranderd. "Ze willen één front vormen", zegt Mark Klein, directeur van de Utrechtse rechtenfaculteit. Hij verzocht zijn medewerkers onlangs per brief

hun auteursrechten toch vooral niet onvoorwaardelijk over te dragen aan uitgevers, omdat dat de faculteit opscheept met hoge kosten, onder meer voor kopieën. Maar van zulke acties liggen de uitgevers niet wakker, weet ook Klein. "Je kunt meer bereiken als je kunt onderhandelen met de uitgevers. En dan sta je sterker in je schoenen als je groot bent."

Werkgeversonderhandelaar Theo Peperkamp verwacht dat het wel zal lukken om afspraken te maken waarin alle betrokkenen zich kunnen vinden. Wetenschappers zouden bijvoorbeeld licentie-overeenkomsten kunnen sluiten met hun universiteit. Ze houden dan het intellectueel eigendom, maar geven de universiteit toestemming om voor een bepaalde periode en met bepaalde doelen over hun werk te beschikken. "Natuurlijk gaat het er om niet om om de academische vrijheid aan te tasten", zegt Peperkamp. "Dus eigenlijk begrijp ik alle ophef erover niet zo."

HOP, Hanne Obbink

BRIEVEN

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst.

De wederopstanding van CWS

Wat een kortzichtig en ongenueanceerd standpunt werd er gegeven in de ingezonden brief 'De roemloze ondergang van CWS' in de Observant van 6 mei. Kortzichtig in de zin dat er voorbij werd gegaan aan de waarde van een breder perspectief dan enkel dat van de natuurwetenschappen. Ongenuanceerd in de zin dat er zonder argumenten uitspraken worden gedaan, terwijl deze uiterst discutabel zijn. Waarom is Bricmont volgens de schrijvers 'erg cultuurnetenschappelijk-correct'? Wie beweert dat CWS de natuurwetenschappen niet serieus neemt?

Terwijl de schrijvers van de ingezonden brief de interdisciplinaire kwaliteiten en

aspecten van CWS-ers in twijfel trekken, schijnen zij zelf geenszins last te hebben van enig inzicht in de hele zaak. Waar de toehoorders bij de lezing van Jean Bricmont op 22 april de toch wel erg starre wereldvisie van Bricmont aan de kaak probeerden te stellen met enige weloverwogen argumenten, om daarmee hem op zijn minst te overtuigen van de mogelijkheid dat zijn visie niet per definitie de juiste hoeft te zijn, kiezen zij ervoor om hun faculteitgenoten te beschuldigen van het niet serieus nemen van de natuurwetenschappen.

De schrijvers vragen zich af of interdisciplinariteit geen dialoog vereist in plaats van het steeds te reageren vanuit dezelfde monoloog. Hiermee proberen ze uit te halen naar het volgens hen eenzijdige karakter van de vragen uit het publiek. Bricmont echter, liet door zijn routineuze manier van antwoorden duidelijk blijken dat hij al deze tegenwerpingen al een keer gehoord had. Daarmee kreeg de discussie inderdaad een eenzijdig karakter, zij het eerder vanuit zijn standpunt. Wanneer het toch het doel is van CWS om de grenzen van de natuurwetenschappen en de cultuurwetenschappen te overschrijden, dan moet men ook verder durven denken dan de reguliere en vaststaande opvattingen binnen de verschillende disciplines.

Hendrik Jan van Elmpt, student cultuur en wetenschapstudies,
Wesley Verhoeve, student internationale bedrijfskunde

Telegraafkop

Observant stond bij ons altijd bekend als een universiteitskrant met pretenties, een blad dat zoekt naar interessante verhalen. Naar aanleiding van artikelen in deze universiteitskrant stellen wij regelmatig vragen aan het college van bestuur.

Toen op 6 mei een verslag zou verschijnen over het verkiezingsdebat dat wij (NSEM) twee dagen daarvoor gehouden hadden met DOPE, verwachtten wij dat deze lijn zou worden voortgezet. Met andere woorden, we verwachtten een kritisch oordeel over een niet erg enerverend debat.

Helaas wilde Observant van een -we geven het toe- slecht debat meer maken door een grote kop boven het voorpagina-artikel te plaatsen: "DOPE wint verkiezingsdebat." Hoewel na verdere lezing van het stuk deze winst tot kleinere proporties werd teruggebracht (geen knock-out), zal bij een oppervlakkige lezing toch vooral die Telegraafkop blijven hangen.

Wij vragen ons af waarom Observant het nodig vindt een dergelijke kop te plaatsen. Het betreft hier een onjuistheid, want zowel NSEM als sommige mensen van de tegenpartij vinden dat de kop de lading van het debat niet dekt. DOPE zelf had niet het gevoel het debat gewonnen te hebben en het weinige publiek dat er zat, gaf ook niet de indruk overtuigd te zijn geraakt door hun argumenteerkunsten.

De verkiezingsprogramma's van NSEM en DOPE lijken op elkaar, maar onze manier van aanpak verschilt. Helaas hebben weinigen dat kunnen waarne-

men. Eigenlijk zijn er geen winnaars in het debat; NSEM noch DOPE en zeker ook niet de universiteitsdemocratie. Met een opkomst van een handjevol geïnteresseerden hebben beide partijen zich iets af te vragen. Leeft de studentenpolitiek eigenlijk nog wel in Maastricht?

Namens studentenvakbond NSEM,
Maartje Houtsma, Remco de Vos

ESST students

As an ESST student I feel the need to make some comments to Jan Buevink's article "Postdocs" still angry about Annadal" in the last issue of Observant. We are all very disappointed by the way he presents the ESST group; as moaning, arrogant and totally indifferent about being in Maastricht, or Holland. This hardly fits with the impression we wanted to give. Moreover, large parts of what he writes is either directly wrong or strongly tendentious.

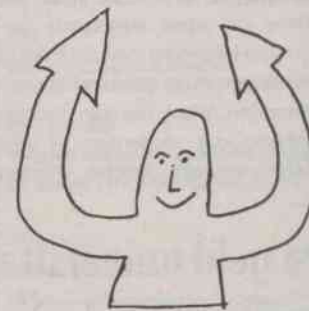
First of all, we are not 'post-docs'. A 'post-doctoral' is a person who has a PhD, and is no longer a student. ESST is a master degree, and the students doing it are post-graduate.

Second: the academical part of ESST is rather absent in the article. Third, I never expressed anger about the guest-house, nor did I say that I was "stuck with a contract" on arrival. I stayed in Annadal for one month, just as I requested. In the interview, I was rather positive about living there, a point Mr. Buevink barely mentions in two small sentences. Instead, he blows up my 'Mafia'

statement - a jocular remark I gave about the people who run the guest-house.

On behalf of ESST, I am both surprised, embarrassed and frustrated by Mr. Buevink's article. I cannot see the reason why a journalist in the University's own paper would want to ridicule a group of students in this way, and bother so little about what they are really doing.

Tor-Ivar Wammer, ESST student

PRIJS

Thesis award

Dr. M. Wetzels ontving vorige maand in Genève de thesis award van de European Foundation for Quality Management. Hij kreeg de prijs van drieduizend euro voor zijn proefschrift over kwaliteitsmanagement waarop hij vorig jaar juli promoveerde. De thesis award, die al tien jaar wordt uitgereikt, ging ook in 1998 naar Maastricht. Toen naar dr. K. Venetis, eveneens werkzaam bij de sectie marketing en marktonderzoek.

Maastrichtse studente presenteert tv-programma

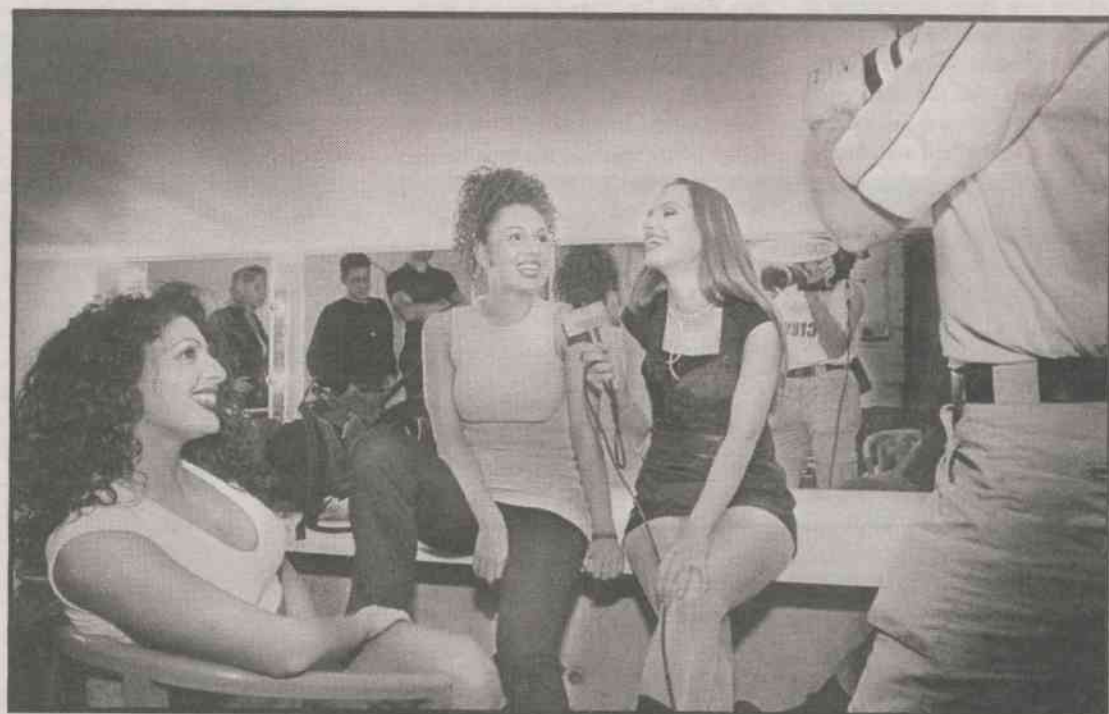
Het favoriete ontbijt van DJ Jean

"Daar heb je het meisje van Nitelife." Sinds een paar maanden wordt vijfdejaars UM-student Chantalle Berghmans op straat herkend. De presentatrice van het nieuwe uitgaansprogramma van TV8 wil haar studie weliswaar afmaken, maar kicken op een ambitieuze stage, nou nee. "Als ik in de onderwijsgroep een presentatie moest houden, maakte ik er al snel een oneman-show van."

"Vanavond hebben we een supermelig interview met DJ Jean, die afgelopen zaterdag in de Club Zone draaide. Mag je natuurlijk niet missen. En we gaan een kijkje nemen in de dansschool van Marcus M. in Geleen. Je kent ze wel, die bloedmooie meiden op blokken in discotheken. Hoe komen ze daar eigenlijk terecht?"

In een relaxte MTV-stijl vertelt presentatrice Chantalle Berghmans (23) wat de kijker, van twaalf tot zeventig jaar, in deze aflevering van Nitelife kan verwachten. In dit uitgaansprogramma van de lokale zender TV8 bezoekt de vijfdejaars student bedrijfseconomie Limburgse discotheken "om jou alvast te laten zien hoe heftig het er soms aan toe gaat", aldus de website.

Het concept is simpel: TV8 stelt een half uur zendtijd beschikbaar, de in totaal dertien discotheken sponsoren niet alleen, maar zorgen ook voor een speciale act. Chantalle en haar partner Flavio Pasquino - camera en montage - bejachten de opzet: in elke uitzending is er een inhoudelijke rubriek over bijvoorbeeld kleding, piercings, of dansen; en een reportage met shots van de dan-

Het zijn geen diepte-interviews (foto Philip Driessen)

sende menigte en interviews met gasten en prominenten. Zoals zanger Jeff Trachta van *The Bold and the Beautiful*, Martijn Krabbé of DJ Jean.

Klinkt spannend, maar het is ook keihard werken. Chantalle: "Zaterdagavond rond zeven uur zit ik bij de visagist, en zondagochtend om acht uur ben ik soms nog aan het interviewen. Hans Dulfer bijvoorbeeld, die totaal geen zin had in het vragenspelletje met dobbelstenen, dat ik had voorbereid. Ter plekke moest ik iets anders verzinnen. Gelukkig ging hij in op mijn steekwoorden en kwamen even later de stoere verhalen los."

Nee, het zijn geen diepte-interviews, maar dat is ook zeker niet de bedoeling, benadrukt de makkelijk babbelende economiestudente. "Het gaat om de

sfeer en de persoon, hoe die zich voelt en wat-ie van die avond vindt. Ik bedoel, dat DJ Jean platen draait, dat weet iedereen. Daar hoeft ik het niet over te hebben." Het gesprek met de deejay - in de kleine uurtjes - ging grotendeels over zijn favoriete ontbijt. "Met of zonder potentieverhogende eieren?"

Hoewel de kersverse presentatrice allerm minst heeft te klagen over positieve respons - op straat heet ze 'het meisje van Nitelife' - zijn de gebakken-lucht-gesprekken meer dan eens mikpunt van kritiek. Volgens Flavio ligt dat mede aan het overwegend grijze kijkerspubliek van TV8. "Met Nitelife hoopt de omroep een jonger publiek en nieuwe adverteerders aan zich te binden."

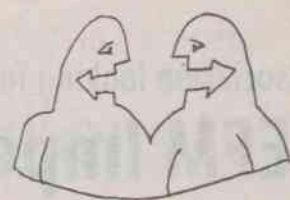
Graag zou Chantalle een kijkersonderzoek willen, maar met de nabije fusie

tussen TV8 en Omroep Limburg zit dat er niet in. Wel staat vast dat Nitelife in september wordt vervolgd. Al zal de formule waarschijnlijk veranderen: een breed jongerenprogramma met een scala aan onderwerpen, waaronder uitgaan.

Voor Chantalle, die geen ervaring met tv had, is een nieuwe wereld opengedaan. Film, theater, televisie, scenario's, allemaal prachtig. Liefst zou ze naar de filmacademie willen, maar eerst hoopt ze haar studie bedrijfseconomie af te ronden. "Niet dat ik er iets mee ga doen, maar ik wil die bul wel hebben."

Maurice Timmermans

Nitelife wordt elke donderdag- en vrijdagavond om half tien uitgezonden op TV8.

Beste Ad,

Hemelvaart veilig achter de rug? Had toch gekund dat je opgenomen was; niet dat ik denk dat je er per se voor in aanmerking komt, maar het heeft allemaal met schaarste te maken en als de anderen net iets onheiliger zijn kan het toch zo uitkomen dat Eliah's vuurwagen voor jouw deur halt houdt. Is het jou ook opgevallen dat onze twintigste-eeuwse kruistocht in Barbarije op de Balkan al is teruggefallen naar pagina 5? Geen eer meer aan te behalen, lijkt het; de casus is inmiddels zelfs voor de Teutoonse pacifisten onbelangrijk genoeg geworden om realo-maarschalk Fischer te laten blijven zitten, met z'n aangepaste stropdas en Armani-pak. Wat bepaalt de inhoud van pagina 1 dan wel? Drie versus drieduizend korenwolven, vierhonderd eekhoorns op Schiphol door de hakselmachine, ook op Schiphol hopen dode reptielen en kanariepietjes, een Belg gesnapt met een paar kilo gestroopte wijngaardslakken (voor niet-biologen, dat zijn escargots), drie oehoe-jongen in de holle kies van de Sint-Pietersberg (zelf gezien, dankzij een vriendelijke telescoop-bezitter). Enfin, ook hier geldt dat alleen schaarste aandacht krijgt. Dag vierenvijftig van de bombardementen op Kosovo geeft overvloed aan.

Schaars op de universiteit is goede dienstverlening want daar gaat pagina 1 van onze web-site over. Probleemstelling: "Het ervaren tekort aan kwaliteit leidt in de meeste gevallen tot enig gemor." (let op het subtiele gebruik van semi-kwantitatieve termen die verhullen dat een paar lui dus dwars door het lint zijn gegaan). Daartoe, jawel, het project Modernisering Dienstverlening. Als het klaar is, dan is de efficiëntie van dienstverlening verhoogd, dan is de relatie tussen centrale en decentrale dienstverlening verhelderd en dan is er consensus over een basispakket van dienstverlening plus planning plus controle. Reeds is er sprake van tijdsdruk want vanaf oktober moet de reorganisatie-hamer gehanteerd worden (sub-probleemstelling: anders wat?). In onze verpolde sociokratie moet er vooral ook inspraak gepleegd worden - door ons citoyens, wel te verstaan. En dat gaat via dezelfde web-site alwaar daartoe een virtueel discussieplein is ingericht. Nou weet ik dat jij een hele lijst van klachten over de dienstverlening hebt, maar geen computer. Zal ik jou nu eens de dienst verlenen om die waslijst van jou door te internetiseren? Want de kern van het dienstverleningsprobleem is toch dit: wil de lamme de blinde nu wel of niet helpen. Mijn klacht is overigens dat ze je intern alsmat meer geld aftroggelen voor steeds minder dienstverlening waarvoor je meer en meer formuleren moet invullen. Foute consequenties van het alsmat opdelen van de macht waardoor er steeds meer en kleinere graafschappen ontstaan. Naar analogie: het Romeinse imperium kende op een gegeven moment twee Augustussen en, bij wijze van secondanten, twee Caesars. Dat gaf een hoop ellende, dus toen kwam Constantijn en die zorgde er in zo kort mogelijke tijd voor dat hij in z'n eentje de baas kon zijn, waarvoor hij overigens de uiterst efficiënt werkende dienst Christendom benutte. Goed, er rolden een paar doorluchtige koppen, maar daar staat tegenover dat managers vandaag de dag niet schaars zijn. Gelukkig zijn er ook nog vele dingen waar we niet genoeg van kunnen krijgen, Ad! Tot spoedig.

Jos

"Medische hoogstandjes zitten onderwijs in de weg"

Vele miljoenen guldens die bestemd zijn voor het medisch onderwijs verdwijnen in het potje voor "medische hoogstandjes en exotische technieken". Geen wonder dat het onderwijs lijdt onder het onderzoek.

Onderzoek en onderwijs in de geneeskunde lijken op gespannen voet met elkaar te staan. Faculteiten die anderhalf jaar geleden lof kregen voor hun onderwijs (zoals Maastricht en Groningen), kregen vorige maand magere cijfers voor hun onderzoek. Andersom klopt het ook: faculteiten met goed onderzoek (zoals Leiden, Utrecht en Rotterdam) krijgen juist kritiek op hun onderwijs.

Toeval? Het lijkt er niet op. Dr. R. Holdrinet wees er vorige week in zijn intreerede als hoogleraar 'ontwikkeling medisch onderwijs' in Nijmegen op dat de academische ziekenhuizen vele miljoenen van de minister van onderwijs krijgen. Dat geld moet besteed worden aan het creëren van een goede 'werkplaats' voor geneeskundestudenten. Maar dat geld is "weggeraakt van zijn oorspronkelijke bestemming", aldus de nieuwe hoogleraar.

Wat de aandacht voor onderzoek vaak koste gaat van het onderwijs, staat ten voor Holdrinet vast. Goed onderwijs

kost tijd en geld. Maar veel medici besteden het geld dat bestemd is voor de 'werkplaatsfunctie' van de academische ziekenhuizen liever aan "medische hoogstandjes en exotische technieken". Vooral als studenten als co-assistent hun eerste klinische ervaringen opdoen, moeten er top-medici in de buurt zijn. Maar het tegendeel is vaak het geval. "De jongste dokters leiden aanstaande dokters op", aldus Holdrinet. De toppers zijn bezig met onderzoek of management of zijn "om tal van redenen op reis". En daar oogsten zij nog lof mee ook. "De waardering gaat eenzijdig naar hen met een lange lijst van publicaties en een grote mate van afwezigheid."

Maastricht heeft een geneeskundefaculteit die lof krijgt voor haar onderwijs, maar matig scoort met onderzoek. Al behoort het onderzoeksinstituut Carim (hart-en vaatziekten) wel tot de top. Limburgse bestuurders weten wel hoe dat komt: hun universiteit houdt zich als enige aan de norm dat wetenschappers vijftig procent van hun tijd aan onderwijs besteden. De rest blijft steken op niet meer dan 35 procent. Dat daar in feite sprake is van verwaarlozing van de artsenopleiding, zegt men in Maastricht niet hardop. Maar men denkt het wel.

De Maastrichtse geneeskundefaculteit is

een pionier op het gebied van het zogeheten probleemgestuurd onderwijs. Massale hoorcolleges zijn er vervangen door veel zelfwerkzaamheid in kleine groepjes. Niet de overdracht van theoretische kennis staat centraal, maar het oplossen van problemen. Ook Groningen is ver gevorderd met het invoeren van dit onderwijsmodel. En juist bij deze twee faculteiten werd het onderwijs geprezen.

Het andere uiterste zijn drie opleidingen in de Randstad: Utrecht, Rotterdam en Leiden. Zij kregen zware kritiek op hun onderwijs. Dat zou ouderwets, schools en versnipperd zijn en te weinig aandacht geven aan training van vaardigheden. Maar half april kregen de drie hun revanche. Het wetenschappelijk niveau van hun onderzoek is het hoogst van het hele land.

Wat betekent dit voor de opleidingen? Gaat de modernisering van het onderwijs ten koste van het wetenschappelijke gehalte van de studie? Als dat waar is, moeten medische studenten met hoge ambities misschien toch het schoolse onderwijs in de Randstad voor lief nemen. En dan heeft men in Maastricht en Groningen een probleem.

Maar volgens Frits Roerdink, bestuurslid van de Groningse faculteit geneeskun-

de, mag je zulke conclusies niet trekken. Daarvoor zijn de kwaliteitsverschillen te klein. "Wij scoren met ons onderzoek misschien een tikje lager, maar het oordeel is wel ruim voldoende: een zeven gemiddeld."

Roerdink sluit niet geheel uit dat de verschillen deels een kwestie van tijd en geld zijn. De Groningse faculteit heeft het onderwijs radicaal gemoderniseerd. Roerdink: "Dat kan de aandacht tijdelijk afgeleid hebben van het onderzoek." Maar tegelijk relativiseert hij dat weer: het onderzoek van zijn faculteit is dit keer beter beoordeeld dan vier jaar geleden. De Nijmeegse hoogleraar Holdrinet begrijpt het eigenlijk niet zo goed. Het gaat aan geneeskundefaculteiten om drie zaken, zegt hij: onderwijs, onderzoek en zorg. Die drie vergen eigenschappen die "volstrekt congruent" zijn: goed onderwijs en goed onderzoek liggen dichtbij elkaar. "Ik vind het altijd nogal vreemd als een medicus zegt dat hij wel plezier heeft in onderzoek, maar zich niet interesseert voor onderwijs." Net zo vreemd vindt Holdrinet het als een faculteit wel goed scoort in het onderzoek en niet in het onderwijs. "Dan vraag ik me af: heeft men wel het goede gemeten?"

HOP, Frank Steenkamp

Association looking for senior students

"EFM Emperor was as good as dead"

Study association EFM Emperor has more than five hundred and fifty members. The board is reckoning on eight hundred next year. The association for IM, IB and IES, which celebrates its tenth anniversary next month, appears to lead a flourishing existence. It has an annual three-day congress and a trip abroad, and provides exam training and additional tuition.

But can the association handle such an enormous increase? Vice-Chairman Marijn van der Sluijs (20, IB) is optimistic. He does not foresee any great problems. The whole idea is to become larger, he emphasises. With a few more active members, we should be capable of managing this growth. It is not the first time that the association experiences rapid expansion. During his chairmanship ('96-'97), Hugo van der Graaf (25, IB) saw the membership numbers nearly double to 375. At that time, the influx of new members created internal difficulties. The financial administration became a mess and there were too few active members. "Hardly any long-term plans were made. All we were doing was solving small day-to-day problems." That EFM Emperor would become so large, was not foreseen when it was founded on 9th June 1989. Van der Graaf relates of a small association for IM students with few active members, which had trouble finding sponsors. The former chairman: "At the beginning of the nineties the association was as good as dead."

It then cleverly took advantage of the arrival of the new study programme of International Business. From 1994 onwards, EFM Emperor was also open to them. Three years later, the small International Economic Studies association, Aequilibrium, also merged with Emperor.

The increase which is expected by the board, is of a completely different nature. Policies are not so much aimed at recruiting new students, but at keeping senior students.

Seventy percent of the members at the moment are first- or second-year students. Often they become members for the extra tuition and exam training.

Senior students often pull out. Secretary Martin Smit: "Emperor has an image of being an association for first-year students, while a lot is being invested in activities for senior students." That is where the greater plans for the future lie. By lowering the membership fee for senior students and offering more suitable activities to them, EFM Emperor is hoping that they will commit themselves to the association for a longer period.

Tineke Oosterloo

ESST students still angry; see letter page 4

Not quite a tradition yet, but just like last year, the Erasmus Student Network ended the academic year with a beach-party. Last Tuesday the Metamorfoos was filled to capacity again. Many of the circa two hundred exchange students of the Faculty of Economics leave after the exams next week. Law students will follow in June. (photo Philip Driessen)

Church helps African student

The parish of the Reformation Church in Maastricht is supporting an African UM student who has financial difficulties. The exchange student's problems arose when his mother had to withdraw her financial support because of her illness. The church will pay two months rent for him.

The student, who has been taking a one-year Master's programme at the Maastricht Faculty of Law since September '98, thought that he would be able to live quite easily on the fifteen thousand guilders he had saved beforehand. Life in the Netherlands - lecture fees, books, food and travel - appeared to be much more expensive than expected. When the extra money that was promised did not arrive at Christmas, he could no longer afford to pay the high

rent at the guesthouse Annadal. He looked in the study guide for the student priest's telephone number: "Back home that is where you go when you run into trouble." He directed him on to the chairman of the social welfare section of the Reformation Church, Sicco Bouwsma.

Bouwsma decided to help the student. He inquired at Annadal as to whether the year's rental contract could be discontinued, in order for the student to move to a cheaper room. He discovered that without the faculty's permission, a student is not allowed to leave.

The Faculty of Law will not give this permission because they end up footing the bill for the empty room. Hildgard Schneider, director of the Master's programme: "I have no money to give away. Moreover, as a lawyer he should know very well the meaning of an annual contract. He could have chosen a contract for half a year."

In the meantime, the church's welfare work section has decided to pay the high rent at Annadal anyway. Albeit for the months of April and May; the last month of his stay, June, the student will have to look for a solution himself. He reckons that this will not be a problem. By now his mother is better and he has already had some money from home. Yet he is disappointed in the University of Maastricht. "Imagine if I could not pay the rent, would they send me to jail?" Schneider is a little less dramatic. She also regrets the course of events, but feels that the financial situation of students is in principle their own responsibility. "He sent us a statement which said that he could take care of the cost of housing himself."

Judith Maas

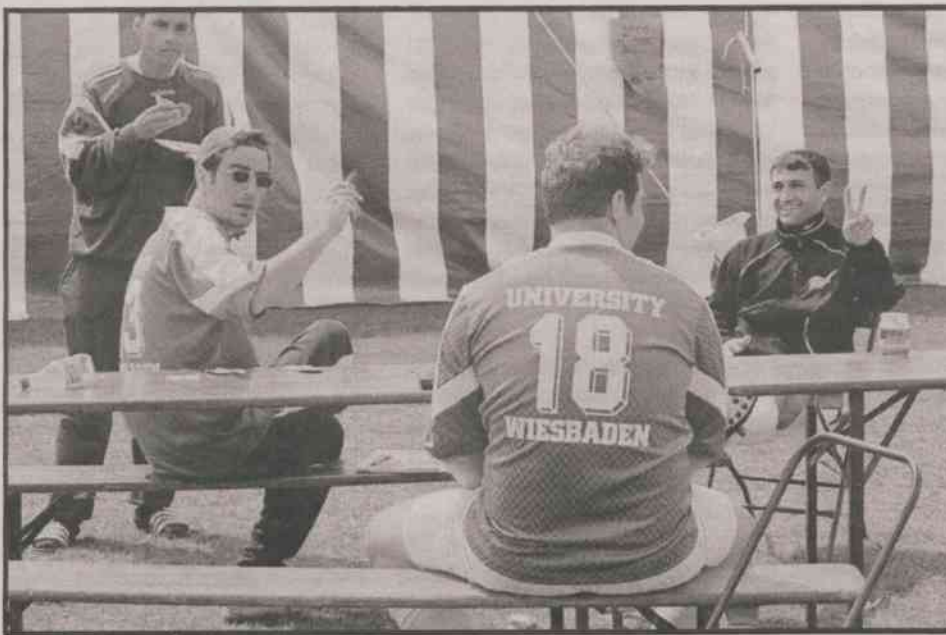

"Feesten en voetbal gaan prima samen"

In de kleinburgerlijke rust van Heugem knalt de herrie brutaal van het sportterrein af. De vele auto's en de af en aan struinende voetballers op het parkeerterrein bevestigen het vermoeden. Hier is het. Voor het vierde achtereenvolgende jaar wordt het Black Stockings and Red Socks Tournament (B.A.R.T.) gehouden, een internationaal voetbalfeestje voor studenten.

"Rafi, please come with us." Maar Rafi Israël heeft geen tijd. De voorzitter van B.A.R.T. moet ook nog ergens lijnrechtters vandaan halen, een collega zoeken en er wacht iemand van de krant. Nou goed, even dan. Twee mannen gaan hem en een medeorganisator voor, het tentenkamp in. Ze worden op een bankje voor een tent geïnstalleerd, terwijl de twee mannen er induiken. Even later komen ze weer tevoorschijn met een witte plastic tas. Rafi krijgt een bierpul, een asbak en badges van de club van de mannen. Allemaal authentiek Hongaars. Daarna worden er kartonnen bekers gepakt en een soort jerrycan met rode wijn. Om mee te toosten.

"Feesten en voetbal gaan volgens mij prima samen", vertelt de zichtbaar vermoeide Rafi Israël. Hij is net van het veld, heeft kans gezien om even een wedstrijd te spelen. Daar was hij dit weekend nog niet aan toegekomen.

Een goede generale repetitie voor de komende zomerfestivals is het in ieder geval wel (foto Philip Driessen)

Drie uur per nacht slaapt hij. "Maar in de uurtjes dat ik slaap, slaap ik heel goed", grijnst hij. Gisteren was het grote feest. Vijfhonderd sporters uit elf landen gingen uit hun dak. Luxemburg, Frankrijk, Engeland, maar ook Rusland, Portugal, Spanje, Zwitserland, Hongarije en Duitsland. Er is zelfs een Braziliaans team, maar dat komt eigenlijk ook uit Duitsland. Friends of Romario hebben ze

zich toepasselijk genoemd.

B.A.R.T. is, met uitzondering van een toernooi in Groningen, het enige internationale toernooi voor studerende voetballers. Rafi ploft neer op één van de vele houten banken voor de tenten, waar de klamme matrassen en kapotgesjouwde weekendtassen uitpuilen. "Dit heeft iets van een festival weg", vertelt hij trots.

Weliswaar speelt er maar één bandje in een bijna lege feesttent, maar een goede generale repetitie voor de komende zomerfestivals is het in ieder geval wel. Overal plastic bekertjes, gras en zon. Naast ons wordt druk in het Spaans gediscussieerd, even verderop buigt een Frans damesteam zich fronsend over bruine boterhammen. Er is een snacktent, er zijn verbrande neuzen,

hier en daar een blessure, maar bovenal is iedereen in een niet kapot te krijgen humeur. Er wordt gelachen, er worden foto's genomen, mediterrane figuren delen knipogen uit naar de dames tussen de weekendtassen slingerend een fles zonnebrandcrème.

Hoewel er, zoals het een goed festival betaamt, vrijwilligers rondlopen, pikt iedereen de plastic bekers van het gras. Want zoals het een goed festival ook betaamt, is iedereen er voor het milieu. "Bij inlevering van vijftientig lege bekers krijg je een consumptiebonnetje. We proberen het afval ook te scheiden. Helaas konden we geen fair-trade ballen krijgen. Dat is iets voor volgend jaar."

Er klinkt gejuich vanaf het veld. Rafi: "Ik heb eigenlijk nog geen idee welk team kans maakt op de finale." Er staat weer iemand op hem te wachten. Even iets ophoelen. Zo moet Pinkpop-bassist Jan Smets ook ooit begonnen zijn. "Volgend weekend is dat toernooi in Groningen. Dan ga ik helemaal niets doen. Alleen maar voetballen."

Marjan van den Berg

Zowel het damesteam als het herenteam uit Oxford wonnen afgelopen weekend in Heugem

De Vries: "Overheid moet gezond leven zo gemakkelijk mogelijk maken"

Nieuwe hoogleraar kankerpreventie wil strenger anti-rookbeleid

Hij is de enige hoogleraar kankerpreventie en gezondheidsbevordering in Nederland, en misschien ook wel in Europa, maar geheel zeker weet Hein de Vries dat laatste niet. Vrijdag is zijn inauguratie. De leerstoel (een dag per week) wordt betaald door de Nederlandse Kankerbestrijding/Koningin Wilhelmina Fonds, die zich daarmee aardig in de voorhoede plaatst als het gaat om de aandacht voor het voorkomen van kanker.

De Vries: "Sowieso is er in de geneeskunde meer aandacht voor behandeling dan voor preventie. Daar gaat veel meer geld naartoe, ook in de kankerbestrijding. Bij het KWF is de situatie relatief gunstig. Die heeft twee wetenschappelijke raden, een die zich op nieuwe behandelmethodes richt, en een die over de sociale oncologie gaat, waaronder ook de preventie valt. Dus de erkenning is er, maar dan nog is de verhouding in de budgetten scheef."

Wie de cijfers van kanker in Nederland onder ogen krijgt, weet dat er nog veel te doen is. Jaarlijks horen 60.000 mensen dat ze de ziekte hebben, ruim de helft van dat aantal sterft eraan. Mannen vooral aan long-, prostaat- en darmkanker, vrouwen vooral aan borst-, dikke darm- en longkanker. Een deel van de ellende had voorkomen kunnen worden als men wat gezonder had geleefd, zoveel is inmiddels wel duidelijk. Dat roken bijvoorbeeld een notoir slechte gewoonte is, zal weinigen onbekend zijn. Het staat borg voor een derde van alle kankergevallen (zelfs ook van de alvleesklier en de blaas), en uiteraard voor een groot deel van de longkanker. Toch rookt 34 procent van de volwassen Nederlanders en zo'n 40 procent van twintigjarigen.

Ook voeding speelt een rol. Vooral groenten en fruit zouden de kans op aandoeningen van mond, keel, slokdarm, maag, en longen drastisch verlagen. Toch eet 61 procent van onze landgenoten te weinig groente, en 76 procent te weinig fruit.

Het verhaal is eentonig: zonnebaden, of je dat nu op het strand of onder de zonnebank in het bruiningscentrum doet, geeft extra kans op huidkanker. Toch doen mensen dat, zonder zich voldoende in te smeren met een goed beschermende crème, minimaal factor tien, zegt De Vries. En dan heb je het nog niet eens over gewone activiteiten in de zon als wandelen of fietsen, waarbij mensen gewoonweg vergeten dat ze kunnen verbranden. Of neem beweging. Wie dat te weinig doet loopt meer kans op borst- en dikke-darmkan-

ker; toch zit de helft van Nederland vaker op de sofa dan op de fiets.

Ontdooien

Wat is het toch dat mensen ertoe drijft om gedrag te vertonen waarvan bijna iedereen aan zijn klompen kan aanvoelen dat het ongezond is? Hoe breng je ze bij dat ze iets aan hun gewoonten moeten doen?

De Vries: "Gisteren nog las ik een artikel van iemand die een soort shocktherapie verdedigde. Laat rokers maar zien wat de gevaren zijn, op de gruwelijkste manier. Inderdaad, plaatjes van zwarte teerlongen. Maar we weten al lang dat zoiets niet werkt. Mensen sluiten zich ervoor af. Je zult dus andere methoden moeten bedenken om ze te bereiken en hun motivatie te verhogen, want daar gaat het om. Als die motivatie er niet is, verandert er niets. Inmiddels zijn er wel strategieën bedacht die effectief zijn. Hier in Maastricht hebben we niet lang geleden een nieuwe techniek ontwikkeld, 'voorlichting op maat'. Die richt zich op de rokers die niet gemotiveerd zijn om te stoppen. Dat is de grootste groep rokers, zo'n 60 procent. Het is de bedoeling dat mensen een vragenlijst invullen over hun gedrag en wat ze daar zelf van vinden. De toon is empathisch; het is uw goed recht om niet te stoppen, maar misschien kunt u eens nadenken over de voor- en nadelen van roken. Geen confronterende aanpak dus, eerder een poging om ze te ontdooien. En men doet het individueel, niet in een groep. We hebben per antwoord een advies ontworpen en dat in de computer ingevoerd. De-

gene die de lijst heeft ingevuld krijgt vervolgens een speciaal op hem toegesneden brief, met de adviezen die bij zijn antwoorden passen. Het blijkt een minstens even effectieve methode als groepscursussen."

Gezondheidsvoorlichters moeten bij hun interventies goed in de gaten houden in welk stadium van motivatie hun doelgroep zich bevindt, zegt De Vries. "Mensen die nog niet eens overwegen om te stoppen, moet je anders benaderen dan mensen die dat wel willen maar het moeilijk hebben met hun sociale omgeving, omdat de groepsdruk groot is bijvoorbeeld. Ook daar zijn interventies voor bedacht: hoe ga je om met die druk."

Verboden

De Vries zal zijn oratie aanstaande vrijdag mede benutten om een verlanglijstje te presenteren. Zo bepleit hij meer aandacht en dus meer geld voor onderzoek naar datgene wat (ongezond) gedrag bepaalt. "Het gebruikelijke onderzoek naar gedragsdeterminanten werkt met momentopnamen. Dan mis je de oorzakelijke verbanden. Je constateert bijvoorbeeld dat rokende jongeren rokende vrienden hebben. Je bent dan geneigd om te denken dat een jongere is gaan roken omdat zijn vriendjes het deden. Maar misschien was het wel andersom: rookte hij al, en zocht hij daar zijn vrienden bij. Dat heeft dan consequenties voor je eigen aanpak als gezondheidsvoorlichter. Alleen met langer durend onderzoek haal je die verbanden eruit. Er loopt nu al een grootschalig Europees onder-

zoek naar de werking van sociale netwerken op dit terrein. Dat bestrijkt een periode van vier jaar. Zoiets is vaker nodig."

Een ander item op De Vries' lijstje: meer aandacht voor het gedrag van organisaties: bedrijven, instellingen. Gezondheidsvoorlichting en kankerpreventie richten zich altijd op individuen of groepen individuen. Maar waarom komt er in Nederland geen fatsoenlijk rookbeleid in restaurants van de grond? "Als zestig procent van de mensen niet rookt, waarom mag het dan wel in restaurants? We vinden het toch ook niet goed dat iemand aan de tafel naast je een spuit heroïne zet? Of op het vlak van de voeding: hoe kun je supermarkten er toe brengen om gezonder voedsel zo aan te bieden dat mensen het eerder zullen kopen? Ik pleit ervoor om methoden te ontwikkelen, interventies, waarmee je het gedrag van organisaties kunt veranderen." Daarmee ben je er nog niet, erkent De Vries. Een belangrijke voorwaarde om zowel individuen als organisaties over de streep te trekken, is een consistent overheidsbeleid. Ook daartoe roept hij in zijn rede op. "Ik hoorde van jongeren dat ze niet geloofden dat roken zo slecht zou zijn, omdat anders de overheid het wel had verboden. Net als drugs. Ik vind dat het inderdaad aan een consistent niet-rokenbeleid ontbreekt in Nederland. Er is enige vooruitgang: het reclameverbod bijvoorbeeld. Maar dat is lang niet genoeg. Er valt ook te denken aan het opvoeren van de tabaksprijs. Uit onderzoek blijkt dat daar effect van uitgaat. Als het om ro-

ken gaat ben ik voor strengere regels. Er zal meer moeten worden verboden. Ik vind de maatregelen die in de Verenigde Staten zijn genomen zo gek nog niet. Rookvrije ruimtes in restaurants, een verbod op roken op de werkplek, je eigen werkkamer dus, en niet alleen in openbare ruimtes, waarom zou dat niet kunnen? Persoonlijk heb ik daar geen moeite mee. Is dat vrijheidsbeperking? Ja, dat is altijd het argument van de tegenstanders. Dat hoor je ook van de wapenlobby in de VS als daar wordt aangedrongen op beperking van wapens. Kijk, waar het om gaat is dat je gezond gedrag faciliteert, gemakkelijker maakt. Als je roken op bepaalde plaatsen niet verbiedt maak je juist ongezond gedrag gemakkelijker. Je zult overigens wel een draagvlak voor zo'n beleid moeten organiseren. De overheid zou daar veel actiever in moeten optreden."

Ook gezond eten mag van de overheid een duwtje in de rug krijgen, meent De Vries. "Men moet de mogelijkheden maar eens onderzoeken. Misschien kun je gezonde producten subsidiëren, of afspraken maken met supermarktketens. Gezond leven moet een gemakkelijke keuze worden, of sterker nog: de makkelijkste."

Wellicht ten overvloede nog een waarschuwing voor wie vrijdag de receptie na de inaugurele rede wenst te bezoeken: op last van de jonge hoogleraar mag er niet gerookt worden.

Wammes Bos

Zestig procent van de rokers is niet van plan om te stoppen, ook al weten ze dat hun gedrag de kans op kanker sterk vergroot (foto Nelis Turkey)

RSW Accountants
& Belastingadviseurs
is een groeiende
organisatie met vesti-
gingen in Amstelveen,
Asten en Helmond.
Dit kantoor kenmerkt
zich door persoonlijke
aandacht voor
haar relaties. Voor de
advisering van de
internationaal
opererende cliënten
wordt samengewerkt
met Impact, een
netwerk van onafhan-
kelijke accountants-
belastingadviseurs.

Voor de vestiging in Helmond zoeken wij een;

Ambitieuze Fiscaal Jurist m/v

Wat is de inhoud van de functie?

Het in teamverband behandelen van fiscale en juridische adviesopdrachten. Het voorbereiden op nationaal en internationaal fiscaal terrein. Klanten ondersteunen met betrekking tot de keuze van de rechtsvorm en structuur op het gebied van fiscaliteit.

Wat wordt er van u verwacht?

- U bent vaktechnisch goed onderlegd
- U beschikt over uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukingsvaardigheden
- U bent creatief in het vinden van oplossingen
- U bent collegiaal en klantvriendelijk
- U bent enthousiast en u heeft gevoel voor humor

Wat biedt RSW Accountants & Belastingadviseurs U?

Een uitdagende baan in een klein team, waarin u de verantwoordelijkheid krijgt die u aankunt. Zeer goede primaire en secundaire arbeidsvoorwaarden waaronder een studiekostenregeling met mogelijkheden voor verdere zelf-ontplooiing en loopbaanontwikkeling.

Is uw interesse gewekt?

Stuur dan een brief met CV naar onderstaand adres:

RSW Accountants & Belastingadviseurs, T.a.v. de heer L.J.M. van den Reek AA,
Postbus 221, 5700 AE Helmond, Telefoon: 0492 - 55 07 75.

Tolken gezocht

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) zoekt freelance tolken in de talen Mongools, Armeens en Albanees. Voor de taal Albanees gaat onze voorkeur uit naar tolken die afkomstig zijn uit Kosovo.

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) is -als zelfstandig agentschap- onderdeel van het Ministerie van Justitie, dat namens de Staatssecretaris onderzoekt, beoordeelt en beslist wie in Nederland wordt toegelaten. Daarnaast worden verzoeken behandeld van vreemdelingen die het Nederlanderschap aanvragen.

De IND is op zoek naar tolken die op freelance basis kunnen helpen met het verrichten van tolkwerkzaamheden ten behoeve van asiel- en vreemdelingenzaken in onder andere de drie Aanmeldcentra te weten: Schiphol, Zevenaar en Rijsbergen en in de Opvang- en Asielcentra die verspreid liggen over het land. Daarnaast worden tolkwerkzaamheden verricht tijdens de zittingen van de Bezwaarschriftencommissie en de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken. Deze zittingen vinden plaats in de vijf regiokantoren van de IND, te weten Rijswijk, Zwolle, 's-Hertogenbosch, Hoofddorp en Arnhem.

Om als tolk werkzaam te kunnen zijn, dient u te beschikken over de Nederlandse nationaliteit of een verblijfstatus voor onbepaalde duur van tenminste vijf jaar. U bent volledig geïntegreerd in de Nederlandse samenleving en van onbesproken gedrag. U beschikt over goede contactuele eigenschappen. Uw werkwijze is professioneel, integer en objectief. Tolken in het bezit van het diploma Gerechtsdolk van de SIGV of met een positief resultaat afgerond Staatsexamen tolk/vertaler genieten de voorkeur. Een antecedentenonderzoek en een tolk-taalvaardigheidstoets zal deel uitmaken van de selectieprocedure.

De vergoeding voor tolk- en vertaaldiensten vindt plaats overeenkomstig de "Regeling Tolkenvergoeding Immigratie- en Naturalisatiedienst". In beginsel wordt iedere tolk uitbetaald conform het zogenaamde lage tarief overeenkomstig de bepalingen van de regeling.

Telefonische inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij het Bureau Bijzondere Zaken, telefoon [070] 37031 43. Als u belangstelling heeft en voldoet aan de gestelde eisen om als tolk te kunnen werken, dan verzoek ik u om binnen 14 dagen schriftelijk te reageren. U kunt uw brief richten aan: Immigratie- en Naturalisatiedienst, Bureau Bijzondere Zaken, ter attentie van de heer W. Ruitenbeek, kamer Z-482, Postbus 30125, 2500 GC Den Haag.

Het studentencheque- boekje van Trouw, voor af en toe lezen met flinke korting.

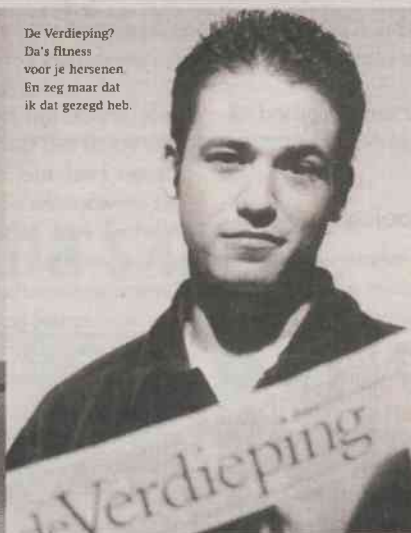
Zoals je hierboven ziet zijn er verschillende persoonlijke redenen om (nog) geen abonnement te nemen. Kunnen we ons voorstellen. Maar elke keer los kopen kan in de papieren lopen.

Dus hebben we daar iets op gevonden. Als je Trouw (om wat voor reden dan ook) wat minder trouw wilt zijn, denk dan eens aan een LAT-relatie. Zeg maar, lekker af en toe, maar toch ook een beetje vastigheid. Dat kan met behulp van ons chequeboekje, dat je flink wat korting oplevert: 20 keer Trouw kost dan ineens maar 20 piek. Dat is f 24,75 korting op 15 keer Trouw door de week plus nog 5 keer de extra dikke Trouw op zaterdag. Het chequeboekje kun je bestellen door de nevenstaande bon in te vullen en op te sturen. Natuurlijk kun je ook meteen gratis de Afdeling Klantenservice bellen: 0800-0557.

Op donderdag voor
de filmrecensies,
maar in ieder geval
op zaterdag voor de
weekend-agenda!

De Verdieping?
Da's fitness
voor je hersenen.
En zeg maar dat
ik dat gezegd heb.

Elke zaterdag de
ASN-Trouw-index
voor gewetensvol
beleggen. Daar moet
toch geld in zitten?

www.trouw.nl

Ik kies voor het studentenchequeboekje met 15 cheques voor door de week en 5 voor de zaterdagse editie. Prijs f 20,-.

Ik machtig Trouw om éénmalig het bedrag af te schrijven van mijn bank-/gironummer:

Naam: M/V

Straat:

Postcode/Woonplaats:

Onderwijsinstelling:

Collegekaartnr.:

Studierichting:

Handtekening:

Deze machtigingskaart kunt u in een ongefrankeerde envelop sturen naar:
Trouw, t.a.v. Nel Scholte, Antwoordnummer 2752, 1000 PA Amsterdam.

582

Europees symposium in Maastricht over leven in de ruimte

Honderdduizend gulden voor logies en ontbijt in het Space-hotel

De komende twintig jaar zullen we zeker weten of er ooit leven is geweest op Mars, en zullen we misschien radiogolven ontvangen van intelligent buitenaards leven. Want dat is er, menen veel deskundigen.

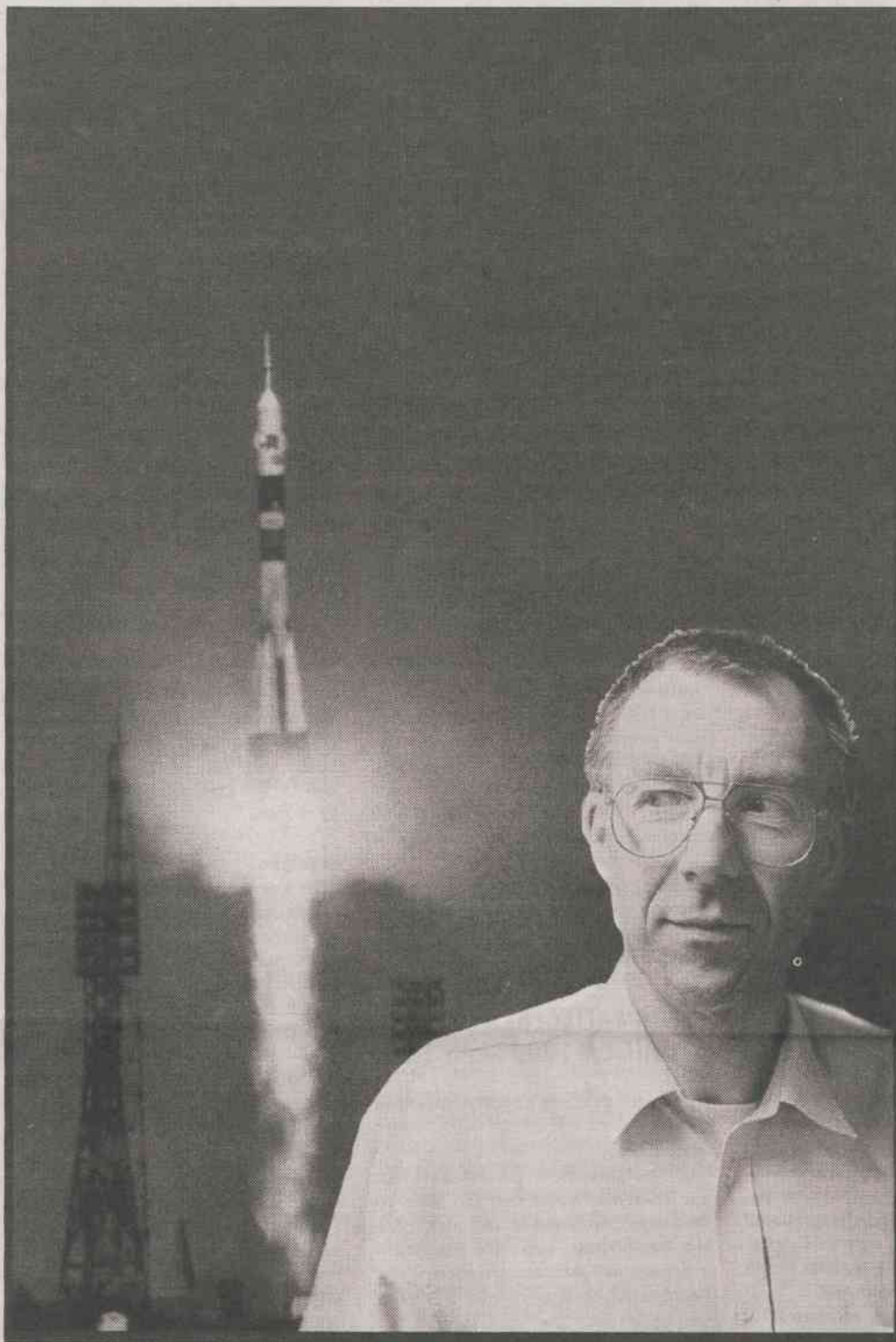
Ook de Maastrichtse biochemicus dr. Cees Vermeer die bij onderzoek in het ruimtestation MIR betrokken was. Van 29 mei tot 2 juni verblijft de crème de la crème van de wetenschappelijke ruimtevaartwereld in het MECC, waar het zevende Europese *Life Odyssey Symposium* plaatsvindt.

"Het leven op aarde heeft zich niet ontwikkeld vanuit de oersoep, menen sommige deskundigen, maar is door micro-organismen van andere sterrenstelsels hiernaartoe gebracht. Ingepakt in een meteoriet zouden bacteriën volgens deze spraakmakende theorie enorme ruimte-reizen hebben afgelegd. Micro-organismen die we ook wel extremofielen noemen, omdat ze zich staande kunnen houden onder uiterst onvriendelijke omstandigheden, bij een temperatuur van 270 graden onder nul bijvoorbeeld."

Enkele maanden geleden nog was er veel heisa rond de ontdekking van een meteoriet op de Zuidpool, vervolgt biochemicus Cees Vermeer, universitair hoofddocent aan de Universiteit Maastricht. "De minuscule rimpeling in het binnenste van de steen moest een fossiele bacterie voorstellen. Een vage afdruk van een buitenkantje, dat afkomstig zou zijn van Mars. Het leek er wel enigszins op, maar als je het mij vraagt kon het eigenlijk van alles zijn." Het ontstaan van het leven is één van de onderwerpen die op het *Life Odyssey Symposium* aan bod komen. Waarom de organisatoren, European Space Agency (ESA) en de NWO-Stichting Ruimte Onderzoek Nederland (SRON), kozen voor Maastricht is Vermeer, die meewerkt aan de voorbereidingen, niet bekend. "Misschien vanwege de faciliteiten van het MECC. Of gaf de Europese uitstraling van Maastricht de doorslag?"

Capsules

De meeste voordrachten zijn voor een leek lastig te volgen. Maar dat geldt niet voor de lezingen op de laatste congresdag, dan houden de deskundigen speciaal rekening met het brede publiek. Behalve deelnemen aan lezingen en een ronde-tafel discussie kunnen bezoekers vragen stellen aan de bemanning van de MIR. De op het symposium aanwezige Duitse astronaut Thomas Reiter onderhoudt een recht-

Dr. Cees Vermeer: "Astronauten hebben er een gloeiende hekel aan als één van hen moet braken" (fotomontage Philip Driessen)

streekse verbinding met het Russische ruimtestation.

Eén van de redenen om voor het eerst een populaire draai te geven aan het symposium heeft te maken met aanstaande, veelbelovende ontwikkelingen in de ruimtevaart, zegt een van de Nederlandse ruimtevaartgoeroes, dr. Marc Heppener (SRON). Een mijlpaal is volgens hem het nieuwe internationale ruimtestation. In de media is er nauwelijks over uitgeweid, maar vorig jaar is al met de bouw begonnen.

"De komende vier jaar zullen 46 elementen of capsules – waarvan sommige ter grootte van een autobus – de ruimte in worden geschoten", legt Heppener uit. "Het station bestrijkt grofweg een voetbalveld en bestaat uit laboratoria, woonruimtes, platforms en gigantische zonnepanelen. Het zal permanent worden bemansd door zeven bemanningsleden, die om de drie maanden wisselen."

Er is veel belangstelling in de wetenschappelijke wereld, weet Heppener. "De onderzoeksvoorstellen stromen binnen. Ook van multinationals als Unilever. Een interessant project betreft het laten groeien van organen. Op aarde ontstaat vervorming door de zwaartekracht, waardoor ze vooral in de breedte en niet in de hoogte groeien. Kan de ruimte uitkomst bieden?"

Ook voor onderzoek naar botontkalking ontstaan volgens Heppener nieuwe mogelijkheden. In gewichtloze condities, als botten dus nauwelijks worden gebruikt, verloopt het proces van botontkalking sneller dan op aarde. Met andere woorden: het verschijnsel treedt duidelijk aan het licht en laat zich daardoor beter bestuderen.

Vitamine K

Niet alleen veel oudere vrouwen zullen botonderzoek toejuichen. Ook astronauten hebben er baat bij, want osteoporose is een van de grote problemen in de ruimtevaart, weet Vermeer. "Als gevolg van die gewichtloosheid kunnen astronauten tot zes procent botmassa per jaar verliezen. Het is een belangrijke reden waarom we nog niet op Mars zijn geland. Technisch is het mogelijk, maar de bemanning zou tijdens de reis, die heen en terug vier jaar duurt, te veel botmassa verliezen. Terug op aarde zouden ze, bij wijze van spreken, in elkaar zakken."

Enkele jaren terug is Vermeer, die een reputatie op het gebied van osteoporose had opgebouwd, door de ESA benaderd om ruimtevaart-onderzoek hiernaar te doen. "Extra melk en kalk helpt onvoldoende. En vrouwelijke hormonen zoals oestrogenen kun je man-

nelijke astronauten niet toedienen. Wel extra vitamine K, dat was volgens ons een mogelijke oplossing. Dat zit onder meer in groene groente, kaas en kwark, en stimuleert de aanmaak van calcium-bindende eiwitten. Het gevolg: extra botvorming, was ons vermoeden."

Maar in de ruimtevaart geldt niet 'zo gezegd, zo gedaan', zoveel werd Vermeer tijdens de voorbereidingen wel duidelijk. "Om voor elkaar te krijgen dat een bemanningslid van de MIR aan de proef meewerkte, heb ik twee jaar lang een extra kracht in dienst gehad die niets anders deed dan regelen, telefoneren en lobbyen, op talloze vergaderingen verspreid over heel Europa. We waren bepaald niet de enigen die de astronaut wilden strikken voor een experimenten. Alleen dat geregeld kostte me meer dan twee ton."

Ook als de toestemming dan rond is, betekent dat bij ruimteonderzoek niet dat het verder van een leien dakje gaat, ondervond Vermeer. "Hoe moest de astronaut onze dagelijkse vitamine K-pil innemen? Je bent in de ruimte, dus je kunt zo'n potje niet op zijn kop houden en leegschudden. Bovendien zijn astronauten als de dood voor dingen die los in de cabine gaan zweven. Alleen een Zweedse fabrikant was bereid om een speciaal doosje voor ons te maken."

Alles goed en wel? "Nee, want een

maand voor de lancering wilden de Russen ons doosje ineens niet meenemen. Verkeerde kleur, kregen we te horen. De MIR werkt met kleurcodes: alles wat groen is gaat de ruimte in, rode dingen blijven op aarde. Onze doos was rood, de hele productielijn van die Zweedse fabrikant was immers rood. Gelukkig viel daar uiteindelijk een mouw aan te passen."

"Het belangrijkste probleem was dat we slechts met één proefpersoon konden werken, we hadden dus geen controlegroep. Wel bleek uit urine-monsters dat na negentig dagen de botmassa van de astronaut toenam, maar puur wetenschappelijk gezien zijn de gegevens van weinig waarde."

Proefdieren zoals ratten en muizen de ruimte insturen was geen alternatief. "Ratten zijn niet geschikt voor dit soort onderzoek omdat hun botten een heel leven lang doorgroeien. We hebben wel ooit met koeien gewerkt, maar ja... Bovendien is men vanwege de stank nogal terughoudend om dieren mee te nemen. Omdat de ventilatie in zo'n cabine minimaal is, blijft die lucht maanden hangen. Niet voor niets dat astronauten er een gloeiende hekel aan hebben als één van hen moet braken, die zure lucht raak je bijna niet kwijt."

Mars-reis

Botontkalking mag dan vooralsnog een Mars-reis mede in de weg staan, toch zou het Heppener niets verbazen als binnen twintig jaar de eerste mens voet op de rode planeet zet. Tegen die tijd weten we volgens hem ook zeker of er leven op Mars is geweest. Die kans is erg groot, denkt Vermeer. "Voor zover we nu weten, was er vroeger waarschijnlijk water en een atmosfeer. Mars heeft die niet vast kunnen houden, omdat de planeet kleiner is dan de aarde, en daardoor een zwakkere zwaartekracht heeft."

Ook over de aanwezigheid van intelligent leven in de ruimte zijn beiden het eens: het is er. Heppener gelooft er voor de volle honderd procent in. Vermeer: "Er zijn zoveel sterrenstelsels, dat het onwaarschijnlijk is dat alleen op aarde leven voorkomt. In dat soort uitzonderingen geloof ik niet. Persoonlijk denk ik dan ook dat we ooit radiogolven zullen opvangen uit verre stelsels. Ik hoop dat ik dat nog meemaak. Binnen twintig jaar of zo, zou best kunnen."

Of dat een aardschok in ons denken teweeg zou brengen? Vermeer zou er niet vreemd van opkijken als het nauwelijks stof deed opwaaien. "Ooit vroeg ik mijn moeder, die in God gelooft: wat zou dat voor jou betekenen als we intelligente wezens ontdekken die niet in God geloven? Slaat jouw geloof dan aan het wankelen? In geen geval, meende ze, ik zou er meteen missionarissen naartoe sturen."

Wellicht zal ruimte-toerisme meer opwindend op aarde veroorzaken. Het mag nogal futuristisch klinken, toch verwacht Heppener dat het eerste space-hotel binnen twintig jaar zijn deuren opent. "Technisch kan het. De kosten zijn op dit moment een obstakel. Je moet dan denken aan tientallen miljoenen per persoon. Maar over twintig jaar zal dat nog maar honderdduizend gulden zijn, en zal menig miljonair zijn kans grijpen, blijkt uit marktonderzoek."

Maurice Timmermans

Het PAROOL

Nationale Scriptie Prijs

UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

Het Parool en de Universiteit van Amsterdam loven f 7500,- uit voor een scriptie die kan dienen als basis voor een opmerkelijk journalistiek verhaal. De wedstrijd staat open voor studenten aan Nederlandse universiteiten en hogescholen. Voorzitter van de jury is René Appel, thriller-auteur en hoogleraar Nederlands als tweede taal. Aan ca. acht genomineerde scripties zal Het Parool ruim aandacht besteden. De uiterste inzenddatum is 2 september 1999. Vraag een reglement aan bij Het Parool (020 - 5622420), of zoek alle informatie op Internet:

www.paroel.nl/scriptieprijs

Onderzoek voorlichting over studeren in het buitenland

Het Bureau Internationale Samenwerking zoekt 14 studenten die willen deelnemen aan een onderzoek naar de voorlichting aan studenten met betrekking tot studeren of stagelopen in het buitenland.

Wij zoeken studenten die voor studie of stage:

- 1) overwegen naar het buitenland te gaan;
- 2) overwogen hebben naar het buitenland te gaan, maar daar uiteindelijk van af hebben gezien;
- 3) studenten die geselecteerd zijn voor een studie of stage in het buitenland maar nog niet vertrokken zijn;
- 4) studenten die een buitenlandse studie of stage gedaan hebben.

Het onderzoek bestaat uit:

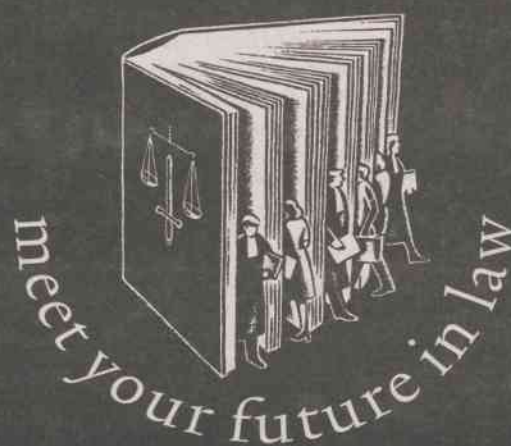
- een interview van ongeveer 1 uur (vergoeding boekenbon f20,-), of
- een analyse van het voorlichtingsmateriaal (vergoeding boekenbon f50,-)

Het onderzoek vindt plaats tussen 31 mei en 16 juni.

Na aanmelding wordt een persoonlijke afspraak gemaakt.

Aanmelden s.v.p. voor 27 mei bij de dienst BIS, Ingrid Regout (tel. 3882037) of Jolanda Ubels (tel. 3883158); Adres: Minderbroedersberg 4, kamer 1.115

SUMMER SCHOOL 1999

Trenité Van Doorne biedt dertig ambitieuze en enthousiaste rechtenstudenten van 12 tot en met 14 september 1999 de gelegenheid kennis te maken met de gespecialiseerde praktijk van een groot advocaten-, notarissen- en fiscalistenkantoor. Daarbij kan worden gekozen voor een programma gericht op de advocatuur of het notariaat.

Trenité Van Doorne behoort met ruim 260 advocaten, notarissen en fiscalisten tot de grootste Nederlandse kantoren en heeft vestigingen in Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Brussel, Havanna, Londen, Tokio, Warschau en op Aruba en Curaçao. Daarnaast neemt Trenité Van Doorne deel in Lex Mundi, een wereldomvattend netwerk waarbij 120 advocatenkantoren zijn aangesloten.

Om deel te kunnen nemen aan de Trenité Van Doorne Summer School beschik je over bovengemiddelde studieresultaten en bevind je je in de laatste fase van je rechtenstudie. Je hebt een gezonde ambitie en bent enthousiast over een juridische loopbaan.

Ben je geïnteresseerd, vraag dan het aanmeldingsformulier en de brochure aan bij je studie-adviseur of bij Trenité Van Doorne, mevrouw mr K.A. Hebben, telefoonnummer 070 338 3123 (op werkdagen bereikbaar tussen 14.00 en 17.00 uur). Het aanmeldingsformulier dien je vóór 4 juni 1999 te retourneren. Zie ook voor meer informatie en aanmelding: www.trenite.com

TRENITÉ VAN DOORNE

AMSTERDAM ROTTERDAM DEN HAAG ARUBA BRUSSEL CURAÇAO HAVANNA LONDEN TOKIO WARSCHAU

ARBO UNIE LIMBURG

Welke (basis-)artsen zijn sterk genoeg om onze organisatie te versterken?

De organisatie

Arbo Unie Nederland

Arbo Unie Limburg maakt deel uit van het netwerk Arbo Unie Nederland. In dit landelijke netwerk hebben 29 zelfstandige, regionale arbodiensten hun brede deskundigheid en lange ervaring gebundeld. De bij Arbo Unie aangesloten arbodiensten hebben ruim 100 vestigingen door heel Nederland, die precies weten wat er in de regio speelt. "Landelijk denken, regionaal doen", noemt Arbo Unie dat. Zij werken in totaal voor ongeveer 2 miljoen werknemers bij 55.000, zowel grote als kleine, organisaties. Binnen het Arbo Unie-netwerk zijn circa 2.500 mensen werkzaam.

Arbo Unie Limburg

Arbo Unie Limburg, een gecertificeerde arbodienst, heeft ruim 40 jaar kennis en ervaring op het gebied van arbozorg. Het is een professionele organisatie met een brede deskundigheid, welke zich in de praktijk vertaalt in een breed dienstenpakket.

Arbo Unie Limburg stelt in haar beleid – zowel intern als extern – de mens centraal. Circa 140 medewerkers werken er voor mensen met als doel de gezondheid, de veiligheid en het welzijn van medewerkers op een hoger plan te brengen.

Arbo Unie Limburg is sterk in het analyseren van de werkorganisatie, in het opsporen van knelpunten en risico's, in het aandragen van mogelijkheden voor verbetering en deskundig op het gebied van organisatie-advies en personeelsbeleid.

Arbo Unie Limburg heeft vestigingen in Maastricht, Hoensbroek, Roermond, Venray en Boxmeer.

De functie

Arbo Unie Limburg biedt basisartsen met interesse voor bedrijfsgezondheids- en verzekeringsgeneeskundig werk een afwisselende en uitdagende baan met de mogelijkheid tot opleiding tot bedrijfsarts. De salariëring geschiedt conform de CAO voor arbo- en bedrijfsgezondheidsdiensten en Arbo Unie Limburg biedt goede secundaire arbeidsvoorwaarden.

Bent u (bijna) afgestudeerd en heeft u aantoonbare belangstelling voor arbozorg? Beschikt u over een pro-actieve en resultaatgerichte instelling en kunt u zowel zelfstandig als in teamverband werken? Dan wil Arbo Unie Limburg graag met u kennismaken!

Afgestudeerde kandidaten die tijdelijk beschikbaar zijn en keuringen willen verrichten worden eveneens uitgenodigd te reageren.

Informatie

Voor meer informatie over de mogelijkheden die Arbo Unie Limburg u te bieden heeft, kunt u contact opnemen met mw. M. Griffioen, vestigingsmanager Maastricht (043-3690590), of mw. M. Gransier, P&O-functionaris (043-3523532).

Nieuw! de Basis editie 'n genaaid gebrocheerd proefschrift voor een blijvend lagere prijs

datawyse

boek- en grafische producties
uitgeverij universitaire pers maastricht

e-mail: info@datawyse.nl / website: <http://www.promotiewijzer.nl>
becanusstraat 13, 6216 bx maastricht, tel (043) 3545100, fax (043) 3545109

Boekhandel

DE TRIBUNE

Kapoenstraat 8-10

6211 KW Maastricht

Telefoon (043) 325 19 78

PLAKA GRIEKS RESTAURANT

O.L. VROUWEPLEIN

Parkeergarage van de O.L. Vrouwekerk

menu's van f 16,50 tot f 35,-
St. Bernardstr. 4a, 6211 HL Maastricht

043-325 42 56

- poolbiljarten
- tafelvotbal
- darts
- videogames

Open:

ma t/m vr vanaf 11.00 u
za en zo vanaf 14.00 u

Raadhuisplein 5
Heer-Maastricht

UITGEBREIDE
LUNCHKAART

Haal méér uit je hoofd!

De Organon Young Research Talent Prijzen 1999

f 10.000,-, f 7.500,- en f 5.000,-

Zoals de geneeskunde is gebaat bij geneesmiddelen, zo is Organon gebaat bij goed wetenschappelijk onderzoek. Om meer inzicht in ziekten te krijgen en om nieuwe geneesmiddelen te kunnen vinden en ontwikkelen.

Organon werkt bij zijn onderzoek nauw samen met vele universiteiten en beloont uitstekend afstudeeronderzoek van studenten chemie, biologie, geneeskunde en farmacie jaarlijks met de Organon Young Research Talent Prijzen.

Ben je bijna afgestudeerd, heb je je onderzoekverslag afgerond of rond je het af tussen 1 september 1998 en 31 augustus 1999 en denk je goed werk te hebben geleverd, neem dan contact op met het (sub)faculteitsbestuur of je hoogleraar. Zij weten hoe je kunt meedingen.

Inzendingen worden beoordeeld door een onafhankelijke jury, benoemd door de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

Prijzuitreiking op vrijdag 12 november 1999
bij Organon in Oss.

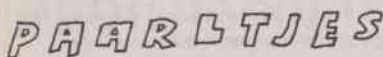
Neem voor meer informatie contact op met:

N.V. Organon, Postbus 20, 5340 BH Oss,

Telefoon: (0412) 661280

www.organon.com

Paartjes thuis invullen. Eventueel rooster kopiëren. Inleveren dagelijks (behalve donderdag) van 09.00 tot 17.00 uur bij de redactie, Keizer Karelplein 10. Vóór dinsdag 16.00 uur ingeleverde Paartjes verschijnen de donderdag daarop in de krant. Paartjes moeten contant betaald worden. Voor langere teksten geldt het advertentietarief.

Prijs
3,00
5,00
7,50
10,00
12,50
15,00

from 22.00h 'til 05.00h.
Kesselskade 43
Maastricht
entree f 12,50
Infolijn: 0900-2020158 (44cent pm)
www.nightlivemusic.nl

Bride of Chucky: daq. (beh. za) 18.45; za

American History X: dag. (beh. za) 21.30; za
22.00

Huis van Bourgondië speelt Lorca's reis naar de maan

Spannend en verbluffend totaaltheater

Op 19 augustus 1936 werd Federico Garcia Lorca in Granada gefusilleerd, zo u wilt vermoord door Franco-gezinde strijders; een vroeg slachtoffer van de Spaanse Burgeroorlog. Lorca had zijn dood niet te wijten aan zijn politieke stellingname. Het is onbekend wat de moordenaars bewoog: afkeer van linkse intellectuelen, afgunst op een beroemde dichter die zowel volks als experimenteel werkte, zowel onverbloemd als surrealistisch schreef, of misschien toch de walging van een vermeende homoseksueel. Lorca was 37 jaar toen hij stierf.

Het Huis van Bourgondië, de werkplaats voor jonge theatermakers en Stichting Intro, het podium voor nieuwe muziek, brengen deze weken *Reis naar de Maan*, muziek en theater naar Federico Garcia Lorca. Regisseur Noël Fischer, een Lorca-adept, baseerde haar voorstelling op een ongebruikt filmmanuscript van Lorca, dat zij bewerkte tot het libretto van deze voorstelling. Het resultaat is spannend en verbluffend totaaltheater.

Vijf musici voeren een meeslepende compositie uit van Calliope Tsoupaki. Ekkehard van Rosendaal stelde een intrigerende reeks videoprojecties samen en Marianne Burgers maakte een toneelbeeld dat geen decor, maar een onmisbaar onderdeel van het geheel is. De grote verrassing is het spel. Anthony Heidwiller, van huis uit een zanger en Gerindo Kanid Kartadinata, in de eerste plaats een mime-speler, zingen, mimen en acteren anderhalf uur in een samenspel waarin contrast en unisono elkaar afwisselen.

Waar gaat de voorstelling over? Dat laat zich bedrieglijk eenvoudig vertellen. Een jongeman Federico (let op de voor naam) begint aan een reis naar de maan. Zijn begeleider noemt zich Cheiron, de schipper die ons volgens de Griekse mythologie vergezelt op weg naar de onderwereld. Aan het begin opent Cheiron de deur en de afgrond opent zich. Dan volgt de reis waarbij Cheiron het aandeel van de anderen speelt. Daar houdt de eenvoud op. Wat is die reis precies? Is het de doolhof van het leven, een tocht in de grijze mist van het onderbewustzijn, de levensloop van een jonge-held-van-deze-tijd

Gerindo Kanid Kartadinata (foto Carry Gisbertz)

wiens hunkering naar geluk stukloopt op het menselijk tekort.

Het doet er niet toe. De toeschouwer wordt opgenomen in het geheel van muziek, zang, spel en beeld dat hem vaak naar het puntje van de stoel brengt. Het slot is weer helder. Federico is aangekomen en verlaat ons door de deur. Cheiron huult als een wolf naar de maan.

Ik zag het stuk op de tweede try-out. De recensie kan niet definitief zijn. Er

zullen nog kleinigheden veranderen; niet alle changementen waren vlekkeloos. Daarnaast doen de acteurs het zo goed dat zij dreigen het element van lust en hunkering uit te vergroten. Dat kan ook een kwestie van smaak zijn. Het mag dan een werkplaatsproductie zijn, het is een voldragen werkstuk dat bewondering verdient. Vooral Noël Fischer heeft in haar regie een prachtige prestatie geleverd.

De voorstelling wordt op een locatie

gespeeld, die door zijn ruimte met veel ramen de maan voelbaar dichterbij brengt. De ruimte is eigendom van de Universiteit Maastricht. We hebben veel meer mooie gebouwen dan u beseft. Dat vormt een extra aansporing te gaan kijken.

Hans Philipsen

Nog te zien op 20 t/m 22, 26 t/m 29 mei en 2 t/m 5 juni om 21.30 uur in Het Huis van Bourgondië

Ex-studente vertelt over anorexia-lijdensweg

Heimwee naar een gewicht van dertig kilo

Na de middelbare school begon Sofie Loots (22) drie keer aan een nieuwe opleiding, die ze steeds op aanraden van haar ouders na een paar maanden weer afbrak. Het studeren ging haar weliswaar goed af, maar de dwangmatige en perfectionistische manier waarop ze dat deed, keurden haar vader en moeder af. Vaak had de anorexia-patiënte ook zelfs de energie niet meer om naar school te fietsen.

Onlangs publiceerde Loots delen uit het dagboek, dat ze de afgelopen vier jaar bijhield. In dit boek, *Honger naar begrip; Leven met anorexia nervosa*, be-

schrijft ze haar obsessie met eten; hoe ze vanwege anorexia in het ziekenhuis is opgenomen, ontslagen wordt en tot twee keer toe in een speciale kliniek terecht komt.

In 1994 met Sinterklaas, als haar eetobsessie al onder de aandacht van gezin, vriendinnen en RIAGG is gebracht, krijgt Sofie een dagboek. Door haar belevenissen en haar gedachten op te schrijven, hoopt ze van haar anorexia af te komen. Vier jaar later is ze 1500 pagina's verder en besluit ze ermee te stoppen. Eten vindt ze dan nog steeds moeilijk, maar ze voelt zich zo goed en zelfverzekerd dat ze een nieuwe fase in haar leven wil beginnen.

In het dagboek gebruikt ze de taal van een pubermeisje. "Joepie, de proefwerkweek is afgelopen." En: "Kut, ja sorry hoor, maar zo voel ik me en ik moet mijn gevoelens ook kwijt." Ze vertelt

over het lieve katertje dat onlangs in huis is gekomen, over het uitgaansleven en over problemen met haar beste vriendin. Een literair hoogstandje is het dagboek zeker niet, maar het aardige van haar schrijfstijl is dat ze ook haar eetproblemen op een triviale manier beschrijft. Zo vertelt ze dat ze bij het oppassen een 'Marsje' (van voedsel maakt ze verkleinwoordjes) op heeft en dat ze daar best trots op is, hoewel ze er ook een schuldgevoel over heeft.

Het boek laat goed zien welke lijdensweg een anorexia-patiënte te gaan heeft. Het lijkt wel een drugsverslaving waarvan je moet afkicken: soms gaat het goed en weegt Sofie bijna 54,5 kilo, het gewicht dat ze van de doktoren minimaal moet hebben. Vervolgens krijgt ze een terugval, omdat ze haar gewicht niet meer wil accepteren. Ze wil best beter worden, maar dan zon-

der aan te komen. Ze heeft heimwee naar de 30 kilo die ze een paar maanden eerder woog. Toen voelde ze zich veilig en klein.

Het gewicht is slechts één obstakel. Ze moet ook leren eten waar anderen bij zijn, de angst voor vet of onbekend voedsel overwinnen en dwangneuroses doorbreken. Daarvoor hanteert Sofie bijvoorbeeld bepaalde rituelen bij het tafeldekken en het eten.

Jammer is dat de werkelijke oorzaak van Sofie's eetstoornissen niet aan bod komt. We kunnen wel wat psychologie van de koude grond erop toepassen: overbezorgde ouders, die zich te veel met het doen en laten van hun dochter bemoeien, vriendinnen die ook aan het lijnen zijn en zeggen dat 50 kilo mooi is, maar 48 eigenlijk nog beter. Sofie zelf gaat er helaas niet op in.

Judith Maas

Sofie Loots. *Honger naar begrip; Leven met anorexia nervosa*. Flame Publishing, 013-5362089, f 33,50 (inclusief porto).

Energieke muziek van kinderachtige cowboys

Het is vast leuk bedoeld, vijf mannen op een podium in cowboykleren, die gitaarmuziek spelen. Het publiek - gewend aan carnaval - vindt de act van de 'Cowboys in the Sky' erg grappig. Deze Zuid-Limburgse band presenteerde zaterdagavond in de Auw Kerk in Bunde de cd *Headhammers*.

Zelf wordt zanger/gitarist Carlo Habets ook wel een beetje moe van deze gimmick, geeft hij toe. Maar ja, de bandleden werden een beetje zat van die bandjes met een rock 'n roll-pose, en wilden wel eens wat anders. Vroeger stonden ze zelfs met witte vleugeltjes op het toneel. Of met de billen bloot en een revolverholster als vervanging van het vijgenblaadje. Gelukkig blijven de broeken zaterdagavond aan.

De kinderachtigheid van de act staat in schril contrast met de professionaliteit van de muziek. Ook hier keert het thema 'cowboys' terug. De drums klinken als een op gang komende trein, het galoptempo van de muziek en de jankende countrygitaar zijn wel vermakelijk. Dit onttaardt vervolgens vaak in energieke herrie, waarbij muzikanten blij over het podium huppelen. Of er even vanaf stappen om tussen het publiek door te dansen.

De originaliteit van de band moet vooral niet gezocht worden in de vernieuwende muziek. Ook de teksten zijn niet echt van een hoogdravend niveau. Ze gaan - zo hoort dat immers bij stoere cowboys - over drank en vrouwen. Het nummer *De Cowboys of the Sky* klinkt als een gezongen pamflet, waarin ze vertellen wat ze allemaal te bieden hebben: blues, punk, rock 'n roll, scratch.

Deze mengeling van stijlen en bekend klinkende rifjes ligt lekker in het gehoor. Scratcher Maurice Hermans (die ook verdienstelijk banjo speelt) voegt daar wat oude geluidsfragmenten en gejatte stukjes muziek aan toe. Op de cd doen de radiofragmenten die voor de nummers zijn gemonteerd, soms wat gekunsteld aan. De scratches zijn mooi getimed.

Die scratches waren op de voorgaande eerste mini-cd nog niet te horen. Hermans is dan ook nieuw in de band. Hij speelt beter gitaar dan Habets, geeft de zanger grif toe, maar wilde zonnodig scratcher worden. Dat had hij namelijk nog nooit gedaan. Een goede aanvulling voor de band. Al was het alleen om het spelletje 'waar komt dit fragment vandaan' dat je na het concert van de Cowboys of the Sky kunt spelen.

Tineke Oosterlaan

De cd *Headhammers* van *Cowboys of the Sky* is voor 29,95 te bestellen via internet: www.cowboysof-the-sky.com

"Ik wil niet meer"

Yvonne Camps (23), afgestudeerd aan de Hogeschool Maastricht en lid van de studententoneelvereniging Alles is Drama, tijdens de première van Het Atelier (foto Philip Driessen)

Wat is mijn openingszin? Wanneer moet ik het toneel op? Als de première eindelijk voor de deur staat, gieren opeens de zenuwen door Yvonne Camps' keel. Maar dat hoort erbij, weet ze. Zeker als je een van de hoofdrollen in Het Atelier van Jean Claude Grumberg voor je rekening neemt. Vorige week stond Yvonne, afgestudeerd in orthopedagogische muziekbeoefening en lid van Alles is Drama, de halve week op de planken. De dagen er voor hield ze een dagboek bij.

Woensdag 19 mei. Vandaag beginnen Lidwine, een van mijn medespelers, en ik met de kaartverkoop voor Het Atelier. Het is wel raar dat je jezelf als het ware moet verkopen. Maar als ik eenmaal over de drempel stap, spreek ik werkelijk iedereen aan en begin spontaan een heel pleidooi. Helaas verkopen we niet veel kaarten, maar we hebben wel veel mensen enthousiast gemaakt. Steeds vaker schieten er vlagen van zenuwen door mijn lijf.

Donderdag. Om 6.30 uur opgestaan om muziekles te geven aan een mavo in Helmond. Dit lijkt vroeg en dat is het ook! Eerlijk gezegd ben ik tijdens het werk niet zo bezig met de voorstelling. Vanavond is de laatste gewone repetitie, dinsdag beginnen we in het Kumulus-theater met de generale. Vandaag is dus het begin van het einde. Een treurig gevoel.

Vrijdag. Wat een nacht. Ik had moeite om naar huis te gaan. Urenlang heb ik met onze regisseuse Marjan in het café gehangen. Al lallend kom je toch tot verbazingwekkende conclusies en zelfs heldere momenten. In Het Atelier speel ik een vrouw die na de oorlog haar man zoekt. Zij is alleen achtergebleven met twee kinderen nadat haar man is gedeporteerd. De oorlog heb ik niet meegemaakt, maar het karakter van de vrouw is me niet vreemd: het alsmaar doorgaan, de vechtlust om te bereiken

HET VOORSPEL

wat je wil. Daar kan ik goed mee uit de voeten.

's Avonds, na drie uur rijden en twee uur stilstaan, arriveer ik in Dalfsen, bij Zwolle. Hier repeteer ik voor het kindertheaterbuffet dat ik naast het grote mensenbuffet ook ga spelen.

Zaterdag. Heerlijk geslapen tot 9.45 uur. Daarna naar de training voor het kindertheaterbuffet. Als ik om half zeven eindelijk ophoud met werken, duik ik meteen de auto in en laat me in drie uur naar Maastricht tuffen. Ik was van plan om het script nog eens door te lezen, maar eigenlijk heb ik de hele terugreis geslapen.

Zondag. Ik kom pas om half twaalf mijn bed uit. Video kijken, ontbijten, kortom lekker tutten op zondag. Vanmiddag gaan we dineren in Mechelen bij het kinderbuffet. Zo krijg je het totaalbeeld van de voorstelling die je een dag van tevoren hebt gerepeteerd. 's Avonds komen twee vrienden met wie ik morgen naar Pinkpop ga. Ik zal me wel een beetje moeten inhouden, want ik kan het niet maken om dinsdag moe naar de generale te gaan. Ik mag niet in

de kreukels liggen, dat kan ik mijn medespelers niet aandoen. Je bent een team, je hebt elkaar nodig.

Maandag. De weersverwachtingen vertellen dat ik wel iets luchtigs aan kan trekken. Maar ik had beter moeten weten. Eenmaal in Landgraaf is het soms erg koud en echt geen zonnebrandweer. Maar dat kan de pret niet drukken. Pinkpop is voor mij liggen in het gras, luisteren naar en voelen van de muziek, en dansen. Ik denk schijnbaar nergens aan tot dat de beginzin van het stuk door mijn hoofd schiet. Wat is mijn eerste zin ook alweer? Oh, ja.

Dinsdag. Generale. Het komt nu echt heel dichtbij. Om 12.00 uur even kaarten verkopen en daarna meehelpen met het opbouwen van het decor. Om 16.00 uur zijn we allemaal bij elkaar. Grimeren, aankleden en dan sta ik opeens op het toneel. Paniek. Ken ik mijn tekst wel goed, wanneer moet ik op? IK WIL NIET MEER.

Woensdag 26 mei. Vanmorgen muziekles gegeven aan een groepje peuters en daarna weer door naar het Kumulus. Weer gegrimeerd en aangekleed, teksten doorgelezen, elkaar bijstaan in nerveuze tijden en dan sta ik opeens om 20.05 uur achter het gordijn. We gaan het doen, zeggen we tegen elkaar. Mensen komen binnen en gaan zitten, de lichten dimmen. Ja, we gaan het nu eindelijk doen.

Woensdag 26 mei. Vanmorgen muziekles gegeven aan een groepje peuters en daarna weer door naar het Kumulus. Weer gegrimeerd en aangekleed, teksten doorgelezen, elkaar bijstaan in nerveuze tijden en dan sta ik opeens om 20.05 uur achter het gordijn. We gaan het doen, zeggen we tegen elkaar. Mensen komen binnen en gaan zitten, de lichten dimmen. Ja, we gaan het nu eindelijk doen.

perspectief te plaatsen,' antwoordde Ilona. High five. Vrijdagmiddag was het artikel af. Ik doe dat liever dan een vier uur durend staf-overleg waar ieder haantje zijn androgynie ei kwijt moet. Be Where? Not There!

Evelyn de Leeuw, universitair docent gezondheidsvoorlichting

Being there

Ik ben veel op pad. Voor het werk. Vroeger vond ik dat héél erg leuk. Je maakt nog eens wat mee, je ziet wat van de wereld, je ontmoet gelijkgestemde vakzusters, kortom, ik dacht dat al dat gereis goed was voor de carrière.

Ik vind het niet meer héél erg leuk. Het is een deel van mijn werk geworden, en ik vind het werk leuk. Maar goed voor je loopbaan is al dat gedoe in vliegtuigen en hotels niet. Laat ik uitleggen waarom.

Maaïke Meijer stelde dit voorjaar de universiteit nog gelijk aan een mannenklooster. Wat ze daarbij vergat aan te tekenen was dat die kloosterlingen geenszins een gelofte van zwijgzaamheid hebben afgelegd. Sterker nog, er is geen organisatie te bedenken waar meer geleuterd en gezwateld wordt dan de academie. Ik las vorig jaar een onderzoek van de Britse KNAW over de vraag waarom toch zo weinig vrouwen een carrière maken in de wetenschap. Daaruit bleek dat wetenschappers niet houden van mekkeren en blaten in ein-

deloze vergaderingen. Zij doen liever hun best om het werk waarvoor ze aangenomen zijn ook goed te doen. Gemiddeld lopen vrouwen zich meer het vuur uit de sloffen voor hun studenten dan mannen. Gemiddeld neuken ze meer methodologische mieren dan mannen. Die wetenschappers hebben simpelweg geen tijd meer over voor overleg. Nog eens wat: in een boekje waarin Nederland wordt uitgelegd aan buitenlanders hebben de auteurs veel plezier over het begrip 'overleg'; dat schijnt nergens anders in de wereld voor te komen. Nederlandse academische vrouwen lijken dus drieluudig gehandicapt: ze werken in een organisatie die torenhoog scoort op kwekgehalte, daar wordt ook nog eens overmatig overlegd, en ze hebben bedacht dat ze daar geen tijd voor over hebben.

First rule of politics: 'Be There'. Ingewikkelde redeneringen over mannenkloosters en 'old boys networks' gaan gewoon te ver. Wie het wil maken moet gezien worden.

Ik ben veel op pad. En als ik niet op pad ben

zit ik te tutorren of elegante artikeltjes te schrijven. Be There? Be Where?

Maar zeg nu zelf. Gaat het om carrière of om plezier? Een vriendin van mij is hoogleraar in Yale. Toen ik naar El Salvador moest vliegen ontdekte ik dat ik gratis in New Haven (waar die prestigieuze Amerikaanse universiteit is gevestigd) mocht aanleggen. Dat zulks betekende dat ik zes maal extra moest overstappen nam ik op de koop toe. Zo zat ik op een donderdagochtend op de bank in Ilona's kantoor. "Laten we een artikel schrijven!", had ze me ge-e-mailed. Ik vond het een leuk idee. Op het salontafeltje in haar kantoor lagen de boeken en artikelen die ik zelf ook op mijn tafel zou hebben neergelegd. We legden onze in pumps gestoken staken op het bureau en begonnen tegen elkaar te gillen. Binnen een uur hadden we de synopsis voor ons artikel klaar. We kropen achter het toetsenbord en begonnen quatre-mains te rammelen. "Nee, gek! Gebruik hier die quote van Castells!", riep ik af en toe. "En dan Stassen om het cynisch

COLOFON

Onafhankelijk weekblad van de Universiteit Maastricht uitgegeven door de Stichting Observant.

Redactieadres

Keizer Karelplein 10
(begane grond)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
Tel: 043-3883174
Fax: 043-3256909
E-mail: redactie@obs.unimaas.nl

Stichtingsbestuur

Kees Schröder, Fons Coomans, Ingrid Wijk
Tes Gybels

Redactieraad

Gerard Hensen, Carina Haumann, Rinus van Houten, Erik Kallenbach, Marietje Kardaun, Maurice Olivers, Willie Schipper, Tom van Veen, Paul Winkens

Redactie

Riki Janssen (hoofredacteur) 3883280
Wammes Bos 3883128
Jan Buevink 3883125
Agnes Sommer 3883471
Maurice Timmermans 3882536

Beheerder

Marlies in de Braekt 3883174

Redactie-assistent

Gerald Bouwels 3883174

Aan dit nummer werkten verder mee:

Lotte Asveld, Marjan van den Berg, Maartje Krabbe, Judith Maas, Tineke Oosterloo, Stefan Verhaegh

Fotografie

Philip Driessen

Opmaak

Erik van Ballegoij

Basisontwerp

Bruno Setola, Rotterdam

Vertaling

WorldNeth

Druk

Limburgs Dagblad, Heerlen

Mededelingen

Voor het inleveren van mededelingen zie aanhef op mededelingenpagina

Advertenties

Marlies in de Braekt
Tarieven op aanvraag verkrijgbaar
(Voor Paartjes zie info bij Paartjes)

Abonnementen

Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f40,- per jaar

HOP

Observant is aangesloten bij het Hoger Onderwijs Persbureau

© Stichting Observant

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de hoofdredacteur geheel of gedeeltelijk worden overgenomen